



Houthalen-  
Helchteren  
ALLEMAAL HELEMAAL CENTRAAL

## Milieujaarprogramma 2011



Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013

# 1. THEMA INSTRUMENTARIUM

## 1.1 Basis

### 1.1.1 *Gemeentelijke diensten*

De milieudienst bestond in 2010 uit 4 voltijds tewerkgestelden:

Naam	Niveau	Functie
Peggy Noels	C	Verantwoordelijk voor de afhandeling van milieuvergunningdossiers, administratieve ondersteuning
Jo Deckers	A1	Diensthooft, Vlaremdeskundige, controlefunctie
Tieneke Prinse	B1	Duurzaamheidsambtenaar
Joke Vandebek	B1	Milieuambtenaar

Het meldpunt klachtenbehandeling is het algemeen telefoonnummer (011 600 511) van het gemeentebestuur. De mensen die een klacht willen neerleggen of informeren naar een ingediende klacht worden doorverbonden met de milieudienst die op haar beurt instaat voor het behandelen van de klacht.

Daarnaast werd er een centraal meldpunt opgericht voor de melding van dringende klachten. Dit werd gecommuniceerd via de gemeentelijke website. Het betreft hier het centraal meldpunt van de politie dat 24u telefonisch bereikbaar is.

In Houthalen-Helchteren wordt geen personeelsbehoefteplan opgesteld, aangezien dit geen verplichting meer is vanuit de toezichthoudende overheid. De Milieuambtenaar staat echter wel duidelijk in het organigram ingeschreven op B-niveau. De functie van milieuambtenaar werd bovendien opgenomen in de personeelsformatie. Zie **bijlage IN 1** voor het organogram.

Houthalen-Helchteren werkt samen met de intercommunales Limburg.net (afvalintercommunale) en Infrac (energie, riolering).

### 1.1.2 *Handhaving*

Jo Deckers is toezichthouder en is belast met het toezicht conform artikel 58 van Vlarem I. In 2009 heeft Joke Vandebek de Vlaremopleiding met succes afgerond.

Bij controles van klasse II en III inrichtingen, wordt systematisch samengewerkt met de lokale politie. De lokale politie van Houthalen-Helchteren maakt geen deel uit van een intergemeentelijke politiezone. Houthalen-Helchteren beslaat op zich een volledige politiezone.

De gemeente houdt het overzicht van de controles gevoerd in 2010 door de milieu-inspectie ter beschikking.

De ambtenaren belast met het toezicht conform artikel 58 van het Vlarem I en de toezichthouders in het kader van het milieuhandhavingsdecreet, werken nauw samen met de Afdeling Milieu-Inspectie. Verslagen en opgestelde PV's worden systematisch doorgestuurd naar de Afdeling Milieu-Inspectie.

Als **bijlage IN 2** kan je het verslag proactieve en reactieve controles terugvinden.

### 1.1.3 *MMIS*

De ambtenaren van de Afdeling Ruimte beschikken allen over een internetverbinding.

#### 1.1.4 Gemeentelijke adviesraad voor milieu en natuur

In openbare zitting van de gemeenteraad op 25 oktober 2007 werd de samenstelling van de gemeentelijke adviescommissie ruimte –opsplitsbaar in een GECORO en een GAL– goedgekeurd voor 6 jaar. In praktijk werken ze als één gezamenlijke adviescommissie. Op deze manier wordt op een inclusieve wijze de materie m.b.t. ruimte behandeld.

Het jaarverslag van de adviesraad kan teruggevonden worden in **bijlage IN 3**. De statuten, afsprakennota en huishoudelijk reglement kunnen ook in bijlage worden gevonden. De milieuraad komt in principe elke eerste donderdag van de maand samen.

#### 1.1.5 Gemeentelijk milieubeleid

De gemeenteraad van Houthalen-Helchteren heeft het nieuwe milieubeleidsplan voor de periode 2010-2013, met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2010, in de zitting van 22 april 2010 goedgekeurd. Op basis van artikel 2.1.23§1 van het decreet algemene bepalingen inzake milieubeleid van 5 april 1995 (gewijzigd door het decreet van 28 april 2006) werd het plan ter kennis gebracht aan de Vlaamse regering, het Vlaams Energie Agentschap en LNE-CAPLO. Het plan kan als **bijlage IN 5 – Milieubeleidsplan 2010-2013** worden teruggevonden.

### 1.2 Onderscheidingsniveau

#### 1.2.1 Duurzaamheidsambtenaar

Tieneke Prinse trad op 1 september 2008 in dienst bij het gemeentebestuur van Houthalen-Helchteren als duurzaamheidsambtenaar. Zie **bijlage IN 4.1** voor de **functieomschrijving** en **bijlage IN 4.2** voor de **arbeidsovereenkomst** van de duurzaamheidsambtenaar.

#### 1.2.2 Milieubeleidsplan

De gemeenteraad van Houthalen-Helchteren heeft het nieuwe milieubeleidsplan voor de periode 2010-2013, met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2010, in de zitting van 22 april 2010 goedgekeurd. Op basis van artikel 2.1.23§1 van het decreet algemene bepalingen inzake milieubeleid van 5 april 1995 (gewijzigd door het decreet van 28 april 2006) werd het plan ter kennis gebracht aan de Vlaamse regering, het Vlaams Energie Agentschap en LNE-CAPLO. Het plan kan als **bijlage IN 5 – Milieubeleidsplan 2010-2013** worden teruggevonden..

#### 1.2.3 Milieubarometer

Niet van toepassing.

#### 1.2.4 MMIS

De gemeente maakt gebruik van MKROS voor de inventarisatie van klachten.

#### 1.2.5 Gemeentelijke adviesraad voor milieu en natuur

Niet van toepassing.

#### 1.2.6 Handhaving

Niet van toepassing.

## **2. THEMA AFVAL**

### **2.1 Basis**

#### *2.1.1 Afvalpreventie en hergebruik*

De gemeente biedt compostvaten aan voor de prijs van 12,5 EUR. Naast compostvaten worden er ook compostbakken in kunststof (25 EUR) en compostbakken in hout (15 EUR) aangeboden.

- Er werden **95 antireclamestickers** uitgedeeld (gratis) in 2010
- Er werden **32 compostvaten** verkocht tegen een tarief van 15 EUR
- Er werden **2 houten compostbakken** verkocht tegen een tarief van 12,50 EUR
- Er werden **33 kunststof compostbakken** verkocht tegen een tarief van 35 EUR

Houthalen-Helchteren heeft een overeenkomst met de kringwinkel West-Limburg. Tevens stelt de gemeente Houthalen-Helchteren aan de herstellwerkplaats van de kringloopwinkels van West-Limburg een industriehal ter beschikking. De overeenkomst met de kringwinkel wordt ter beschikking gehouden.

#### *2.1.2 Selectieve inzameling en restafval*

De intercommunale Limburg.net staat in Houthalen-Helchteren in voor de organisatie van selectieve inzameling van huishoudelijke afvalstoffen.

Op de gemeentelijke website (zie onderstaande link) wordt permanent gesensibiliseerd over de inzameling van bestrijdingsmiddelen binnen de selectieve inzameling van KGA. <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/201-www/844-www.html>

Hechtgebonden asbest wordt ingezameld op het containerpark volgens het Uitvoeringsplan voor huishoudelijke afvalstoffen. Er wordt bovendien jaarlijks een inzamelactie voor asbesthoudend afval georganiseerd. Tijdens deze actie kunnen de inwoners van Houthalen-Helchteren hun asbesthoudend afval gratis naar het containerpark brengen.

Het maaien van de bermen wordt niet in eigen dienst uitgevoerd, dit wordt uitgegeven aan een aannemer die via de aanbesteding verplicht wordt om het bermmaaisel af te voeren. Het bermmaaisel wordt verwerkt via Eurocompost. Voor de verwerkingsattesten wordt verwezen naar **bijlage AF 1**.

Zie jaarlijkse gemeentelijke inventarisatie afvalstoffen, bijlage 1.

#### *2.1.3 Opruimen achtergelaten afvalstoffen*

Niet van toepassing

### **2.2 Onderscheidingsniveau**

#### *2.2.1 Acties m.b.t. afvalpreventie en hergebruik*

Zie jaarlijkse gemeentelijke inventarisatie afvalstoffen, bijlage 1

#### *2.2.2 Acties m.b.t. selectieve inzameling*

Zie jaarlijkse gemeentelijke inventarisatie afvalstoffen, bijlage 1

*2.2.3 Doelstellingen m.b.t. restafval*

Zie jaarlijkse gemeentelijke inventarisatie afvalstoffen, bijlage 1

*2.2.4 Acties en maatregelen m.b.t. illegaal ontwijkgedrag*

Zie jaarlijkse gemeentelijke inventarisatie afvalstoffen, bijlage 1

### **3. THEMA MILIEUVERANTWOORD PRODUCTGEBRUIK**

#### 3.1 Basis

##### 3.1.1 *MVP binnen gemeentelijke diensten*

**Duurzaam geëxploiteerd hout:** Bij alle nieuwe projecten wordt in het lastenboek het gebruik van duurzaam geëxploiteerd hout opgelegd. Bij alle nieuwe houtconstructies zijn hierdoor het gebruik van FSC-hout verplicht.

- houten afzetpalen met FSC-label

De gemeente kocht in 2010 houten VAP afzet- en beveiligingspalen aan die FSC-gelabeld zijn bij de firma CRAS in Beringen. Deze firma werkt mee aan een duurzaam bosbeheer. De factuur en de productfiche bij de factuur kunnen teruggevonden worden als **bijlage MVP 1.0 - Factuur afzetpaal CRAS** en **bijlage MVP 1.1 – bijlage à factuur afzetpaal CRAS**. De productfiche vermeldt dat de VAP afzetpaal FSC-gecertificeerd is. De toelichting over het duurzaam bosbeheer van de firma CRAS kan online worden teruggevonden op het webadres [http://www.cras.be/nederlands/06\\_crasenmilieu.htm](http://www.cras.be/nederlands/06_crasenmilieu.htm) .

- Bestek leveren van banken

Er werd een bestek opgemaakt voor het “Leveren van banken op afroep binnen de gemeente Houthalen-Helchteren”. De opdracht loopt van tot 31/12/2008 tot 31/12/2012. In dit bestek is het onderdeel “Leveren van houten banken (met rugleuning)” voorzien. Dit onderdeel bepaalt dat de zitting en rugleuning van de banken uit duurzaam geëxploiteerd hout moeten bestaan. In 2010 werden geen banken aangekocht. Gelieve het bestek in bijlage **MVP 2 - 2008\_10\_07\_Bestek - Leveren van banken** terug te vinden.

- Dienstnota bestekvoorschrift duurzaam geëxploiteerd hout

Een dienstnota over het standaard bestekvoorschrift duurzaam geëxploiteerd hout werd op 18/09/2008 gemaaild aan de Dienst Overheidsopdrachten en aan de medewerkers van de Dienst Planning – regie. Deze e-mail kan teruggevonden als **bijlage MVP 3 - 080918 - Bestekvoorschrift FSC-hout – Gekeurd breekpuin**.

- Bestek leveren en plaatsen van een ecologisch en duurzaam combinatiespeeltoestel domein Kelchterhoef

In november 2010 werd een bestek voorbereid voor het leveren en plaatsen van een ecologisch en duurzaam combinatiespeeltoestel op het domein Kelchterhoef. In de technische bepaling wordt opgenomen dat het speeltoestel is opgebouwd is uit hout, meerbepaald FSC-gecertificeerd en niet-geïmpregneerd robinea kernhout met duurzaamheidsklasse 1, voor de steunpilaren en het constructiehout. Bovendien moeten alle hout en houtproducten voorzien zijn van het FSC-label (Forest Stewardship Council. Het FSC-certificaat wordt bij de offerte gevoegd. Dit bestek, dat op het CBS van 31 januari 2011 wordt goedgekeurd, kan als **bijlage MVP 4 - 2010\_11\_19\_Bestek - leveren van speeltuigen** worden teruggevonden.

- Gebruik van hout uit duurzaam beheerde bossen door ANB in Houthalen-Helchteren

De gemeentelijke diensten maken gebruik van hout en houtmateriaal afkomstig uit de bossen van Houthalen-Helchteren. Hoewel deze bossen niet het FSC-label dragen, worden ze op een duurzame wijze beheerd en geëxploiteerd door het Agentschap voor Natuur en Bos. Een zichtbaar voorbeeld hiervan zijn de twee houten bankjes die ANB leverde naar aanleiding van de onthulling van de houtwal in het in het geboortebos.

**Gekeurd breekpuin:** Het breekpuin met Copro-label is via de lastenboeken een verplichting geworden voor alle gemeentelijke bouwprojecten. In 2010 werd er 703 ton Copro gekeurd betonpuin gebruikt van de firma VBG nv uit Herentals die door copro gecertificeerd is en gecontroleerd wordt. Het breekpuin werd voornamelijk gebruikt voor het onderhoud van de buurtwegen (zie **bijlage MVP 5 - Facturen copro breekpuin – VBG nv**). Het bestek “leveren van gebroken beton voor de dienst Ruimte Regie” wordt ter beschikking gehouden.

### 3.1.2 *Passieve sensibilisatie*

De gemeente heeft passief gesensibiliseerd over het milieuverantwoord productgebruik van de volgende producten:

**Duurzaam geëxploiteerd hout:** De folder “Spaar het woud, koop FSC-hout” lag aan infozuilen van de onthaalbalie. Ook de poster “Verantwoord kappen” van [www.fsc.be](http://www.fsc.be) werd opgehangen aan de onthaalbalie van het gemeentehuis. De gemeente houdt deze folders en poster ter beschikking.

**Compost:**

Op de webstek <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/201-www/210-www.html> sensibiliseert de gemeente over composteren en compostvaten.

Via de programmabrochure van het Cultuurcentrum Casino sensibiliseerde bovendien de gemeente over de lessenreeks “Ontwerp je eigen ecologische tuin”.

Verder lagen onder meer volgende folders, brochures en infokranten ter beschikking van de burger aan de infozuilen van de onthaalbalie:

- Info van OVAM:
  - Hoe gebruik je compost?
  - Lekker en gezond uit eigen grond van Limburg eco.logisch
- Info van Limburg.net: de afvalintercommunale Limburg.net publiceert elk seizoen de infokrant “De nette krant”. In elke editie verschijnen artikels over composteren.

De gemeente houdt deze communicatie ter beschikking.

**Kantoomaterialen:** Op <http://www.houthalen-helchteren.be/website/849-www.html> sensibiliseert de gemeente passief over milieusparende kantoomaterialen. Deze pagina verwijst bovendien naar de Milieukoopwijzer.

**Herbruikbare winkeltas:** Het gemeentebestuur kocht 2000 duurzame en herbruikbare winkeltassen aan. Inwoners konden d.m.v. een uitknipbare bon in het infoblad In&Om van september een bon inruilen voor een gratis draagtas bij een aantal handelaars in Houthalen-Helchteren. Dit was een initiatief van de gemeente i.s.m. de Gemeentelijke Adviesraad voor Zelfstandige Ondernemers (GAZO) (**bijlage ALG 1 – In&Om september, pag. 8**).

### 3.2 Onderscheidingsniveau

Om enerzijds het milieuverantwoord productgebruik binnen de werking van de eigen diensten te implementeren, en anderzijds het milieuverantwoord productgebruik bij de burgers te stimuleren, heeft de gemeente actief gesensibiliseerd door onderstaande acties en maatregelen uit te voeren.

#### 3.2.1 *Acties m.b.t. MVP binnen de eigen gemeentelijke diensten*

**Gekeurd breekpuin:** In 2010 gebruikte de gemeentelijke diensten 703 ton Copro gekeurd betonpuin van de firma VBG nv uit Herentals die door copro gecertificeerd is en gecontroleerd wordt (zie **bijlage MVP 5 - Facturen copro breekpuin – VBG nv**). Het breekpuin werd voornamelijk gebruikt voor het onderhoud van de buurtwegen.

**Compost:** De Technische Dienst Regie van de gemeente Houthalen-Helchteren maakt gebruik van de kwaliteitscompost afkomstig van Eurocompost, dat Vlaco gecertificeerd is.

**Kantoomaterialen:**

- De gemeentelijke diensten maken gebruik van kopieer- en printpapier van het merk Motif, type all in one. Dit merk draagt het Europees Ecolabel, en is opgenomen in de lijst in de European Eco-label catalogue (zie **webstek** <http://www.eco-label.com/default.htm> > button “Search a product” > Available in “any country” + In product “copying and graphic paper” > search).

- Om het papierverbruik terug te dringen, heeft de gemeente Houthalen-Helchteren in 2004 een interne website (extranet) opgestart. Via deze website kunnen alle verslagen van vergaderingen, aanvraagformulieren, activiteiten... digitaal geraadpleegd worden. Hierdoor wordt er aanzienlijk bespaard op het papierverbruik.
- De diensten bestellen kantoomateriaal bij de dienst drukkerij. Bestellingen worden enkel geleverd indien ze gebeuren via het aanvraagformulier van het extranet. Op deze manier worden onnodige of overbodige bestellingen van kantoomaterialen vermeden en inventariseert de drukkerij welke kantoomaterialen door de diensten worden besteld en geleverd.
- Cursusblokken worden echter niet uitgedeeld door de dienst drukkerij. Het alternatief: de drukkerij versnijdt foutief bedrukt printpapier tot kladpapier in allerlei formaten, gaande van post-It-formaat tot A4-formaat, en wordt vervolgens gebonden tot kladblokken. Het printpapier krijgt op deze manier een tweede leven.
- Niet alleen kladpapier wordt hergebruikt, ook gebruikte kaffen worden opnieuw in omloop gebracht (zie **webstek** <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/200-www/205-www.html>).
- De aankoop van ICT-hardware gebeurt centraal door de dienst ICT. Bij aankoop van deze apparatuur wordt rekening gehouden met volgende aspecten:
  - De printers en kopieerapparaten dienen de optie 'automatisch recto-verso afdrukken' te hebben. Op deze manier worden alle printers die deze optie niet hebben, systematisch vervangen en verbannen uit het informaticapark;
  - De beeldschermen dienen het energylabel Energy Star te dragen. Energy Star is een keurmerk dat sinds begin 2002 door de EU-landen wordt ondersteund. Energy Star stelt eisen aan energiegebruik tijdens slaap- of stand-by stand. De apparatuur moet beschikken over powermanagement en dit moet bij aflevering geïnstalleerd zijn. Beeldschermen met Energy Star moeten in de slaapstand 50 procent minder energie verbruiken dan een conventioneel beeldscherm. Daardoor gaan ze ook langer mee.

**Cateringproducten:** De aankoop van cateringproducten gebeurt centraal door de dienst Onthaal.

- De gemeente koopt sinaasappelsap aan voor recepties en vergaderingen. Dit sinaasappelsap wordt geleverd in glazen flessen met statiegeld.
- De eigen gemeentelijke diensten maken gebruik van glazen melkflessen van INZA. Het leeggoed wordt door INZA terug opgehaald en hergebruikt. De Belgische melksector beschikt over een zeer milieubewuste productietechniek, gaande van landbouwer tot eindverbruiker. Daarom koopt het gemeentebestuur van Houthalen-Helchteren bewust melk aan bij een Belgische coöperatieve.
- Suiker wordt aangekocht in grootverpakking.
- Voor de eigen gemeentelijke diensten is er ook een coca-cola automaat met glazen colaflesjes.
- In de gemeentelijke kleuterscholen worden drankjes ter beschikking gesteld in glazen flesjes met statiegeld.
- Verder drinken het gemeentepersoneel en de mandatarissen geen flessenwater, maar kraantjeswater. De gemeentelijke diensten maken immers gebruik van drinkwaterapparaten. Ook de gemeentelijke scholen hebben drinkwaterfontein ter beschikking voor de leerlingen en leerkrachten. Tevens wil de gemeente het goede voorbeeld en ondertekende daarom het kraantjeswatercharter, een campagne van afvalintercommunale Limburg.net, de provincie Limburg, de Intercommunale Watermaatschappij (IWM) en de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) samen met de Bond Beter Leefmilieu.

- Verder maken alle gemeentelijke diensten enkel gebruik van duurzaam vaatwerk en bestek ipv wegwerpvaatwerk en –bestek.

**Schoonmaakmiddelen:** Er werd een nieuw bestek opgemaakt voor het “leveren van onderhoudsproducten voor diverse gemeentelijke diensten”. Na gunning startte de opdracht op 01/04/2009. De opdracht kan stilzijgend verlengd worden tot 31/12/2011.

In het bestek werden 55 punten toegekend voor het gunningscriterium “ecologische criteria”. De puntentoekenning binnen dit criterium zijn:

- 20 punten: grondstoffen
- 10 punten: verpakking
- 10 punten: biologische afbreekbaarheid
- 10 punten: etikettering en technische fiche
- 5 punten: risicoproducten

Het gunningscriterium vermeldde bovendien dat “De ecologische criteria verwijzen zowel naar de ecologische impact van het productieproces van bepaalde producten, als naar de impact van hun grondstoffen op de uitputting van de hulpbronnen, de biodiversiteit, het afval en het energieverbruik. De voorkeur gaat in het bijzonder uit naar producten die gemaakt worden met hernieuwbare grondstoffen, die een laag koolwaterstofgehalte en een lage aquatische toxiciteit hebben en die volledig biologisch afbreekbaar zijn zonder reststoffen. De toepassing van een aantoonbaar milieumanagement of een ISO 14001 certificering is vereist. Deze criteria zijn verplicht voor alle soorten schoonmaak- en reinigingsproducten. De inschrijver zal zoveel mogelijk documenten of onderzoeksresultaten bezorgen die dienen om de kwaliteit van de leveringen te evalueren. “

De overige gunningscriteria in het bestek zijn:

- Technische ondersteuning / opleiding: 15 punten
- Leveringstermijn (gratis): 10 punten
- Catalogus: 10 punten
- Eigen logistiek: 10 punten

De opdracht werd toegewezen aan de firma Boma. Dit bedrijf biedt in samenwerking met Ecover een co-label productlijn van ecologische producten. Boma heeft hier exclusiviteitsrechten op de milieuvriendelijke formules van deze Eco-onderhoudsmiddelen. De formules op basis van grondig afbreekbare natuurlijke bestanddelen maken de toepassing van de gangbare, schadelijke petrochemische ingrediënten overbodig.

De firma neemt lege verpakkingen op regelmatige basis terug via een inzamelbox van 1000 liter. De bussen alsook materialen worden via een gespecialiseerde firma verwerkt in een milieuvriendelijk recyclageconcept (val-i-pac).

Het onderhoudspersoneel krijgt tevens een opstartopleiding om de overschakeling naar de nieuwe producten vlot te laten verlopen. Ze ontvangen hiervoor het “Opleidingscertificaat basisopleiding ecologisch schoonmaken” als kwalificatie. In de opstartopleiding komen volgende thema’s aan bod: schets professionele schoonmaak, ecologisch concept, schoonmaakparameters, chemisch inzicht, pictogrammen en gevaarsymbolen, kleurcodering, inzicht doseren, microvezeltechnologie, interieur en sanitair onderhoud, vloer onderhoud: stofwissen en mopsysteem.

De aangekochte schoonmaakmiddelen zijn ingegeven in de **Producttest**. Voor de concrete productinformatie wordt naar deze webapplicatie verwezen.

Het bestek wordt ter beschikking gehouden.

**Milieuverantwoorde houtverduurzamingsmiddelen:** De gemeente heeft een beheersovereenkomst onderhoud voor de gemeentelijke speelpleintjes met de sociale tewerkstellingsplaats vzw Driekhoek uit Houthalen-Helchteren. De overeenkomst bepaalt dat de jaarlijkse onderhoud- en schilderbeurt van de houten speeltoestellen op een milieuvriendelijke wijze dient te gebeuren: het houtwerk van de toestellen moet worden opgeschuurd en gedrenkt met een milieuvriendelijke watergedragen houtbehandelings-product. De drenkproducten dienen op basis van plantaardige olie, geen dispersie

en dienen onschadelijk te zijn voor mens, dier en plant. De producten mogen geen koolwaterstoffen, PCB of lindaan bevatten. De beheersovereenkomst wordt ter beschikking gehouden.

**Milieuverantwoorde materialen uit gerecycleerde kunststoffen:** De gemeente koopt regelmatig banken, bloembakken, verkeersgeleiders aan bij de firma Ekol uit Houthalen ([www.ekol.be](http://www.ekol.be)). Ekol produceert duurzame kringloopproducten uit kunststofafval. De producten kunnen op het einde van hun levensloop opnieuw gerecycleerd worden. In 2010 heeft de gemeente verkeerseilanden aangekocht bij Ekol (zie **bijlage MVP 6 – Facturen verkeerseiland Ekol**).

### 3.2.2 Acties m.b.t. MVP bij burgers

#### Compost:

- **Thuiscomposter met de E-portemonnee:** De gemeente sensibiliseert ook actief via het project 'de E-portemonnee'. Met de e-portemonnee wil het gemeentebestuur milieuvriendelijk gedrag van de inwoners in de kijker zetten én op een originele manier belonen. Met de e-portemonnee kunnen inwoners punten verdienen als ze duurzame en milieuvriendelijke acties ondernemen. Deze punten dienen dan als betaalmiddel om allerlei ecologisch verantwoorde producten van de verzilverlijst te kopen. De acties waarvoor ze punten kunnen verdienen, staan vermeld op de verdienlijst. Op de verzilverlijst vinden ze alles terug wat ze met de verzamelde punten kunnen "kopen".

Inwoners van Houthalen-Helchteren kunnen immers jaarlijks 200 punten verdienen indien ze thuiscomposter. Maar ook via de verzilverlijst van de E-portemonnee krijgen ze een compostbak als ze voldoende punten hebben verzameld. Deze acties zijn te raadplegen op de verdienlijst en de verzilverlijst via <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/200-www/202-www.html>.

- **BioBags:** Het gemeentebestuur kocht ecologisch verantwoorde BioBags aan. De onthaalbalie deelt deze milieuvriendelijke draagtassen uit bij de bedeling van huisvuilzakken. Een BioBag is een volledig composteerbare draagtas met maïszetmeel als belangrijkste grondstof. Bovendien is het productieproces van deze draagtas erg energiezuinig in vergelijking met de traditionele plasticproductie. Daarnaast gebeurt de bedrukking met milieuvriendelijke inkt. Deze tas heeft dezelfde sterkte als een traditionele draagtas.



#### Duurzaam geëxploiteerd hout:

- **Gebruiksovereenkomsten ANB:** Het Agentschap voor Natuur en Bos sluit gebruiksovereenkomsten af met inwoners van Houthalen-Helchteren. Zij krijgen een stuk bos in de gemeente toegewezen waar ze de aangeduide bomen vellen. In ruil voor deze werken krijgen ze het hout. Dit hout is afkomstig is uit de bossen van Houthalen-Helchteren die op een duurzame wijze beheerd en geëxploiteerd door ANB.
- **Kijkdag bosbeheerswerken en bosexplootatie in Ten Haagdoornheide:** Het gemeentebestuur organiseerde van 1 tot 9 oktober 2010 de derde editie van de Milieuweek. Tijdens de kijkdag op zaterdag 9 oktober werden op Ten Haagdoornheide, een natuurgebied in beheer van ANB, machines, dieren en mankracht ingezet om te tonen hoe ANB het gebied op een duurzame wijze beheert en exploiteert. Bezoekers maakten er kennis met de nieuwste technieken voor het kappen van bomen en het verwerken van hout en brandhout. Bovendien gaf een lesgever van Inverde demonstraties en workshops waarin de bezoekers alles leerde hoe ze het beste rendement uit brandhout halen. Inverde verzorgt opleidingen in bos-, groen- en natuurbeheer. Deze organisatie zorgt voor een toepassingsgerichte kennis over en ruime verspreiding van de waarden van duurzaam en multifunctioneel beheer van bos, groen en natuur bij de beheerders en bij het brede publiek in Vlaanderen. (zie **bijlage ALG 2 – Verslag Milieuweek**).

**Tentoonstelling "Gezond klussen":** Tijdens de milieuweek werd in het gemeentehuis een tentoonstelling gehouden over het onderwerp gezond klussen en de effecten op gezondheid en milieu bij het gebruik van lood, asbest, verven, lijmen, huishoudproducten en veilig klussen. Deze tentoonstelling werd ontwikkeld door de Medische Milieukundigen en kon geleend worden door de

gemeente. Meer info over de banners: <http://www.mmk.be/vrij.cfm?id=311> "Gezond klussen. (zie ook foto's hieronder + **bijlage ALG 2 – Verslag Milieuweek**).

*Foto's tentoonstelling "Gezond klussen" van 1 tot 9 oktober 2010*



**Bouw of renovatie van gebouwen:** Tijdens de milieuweek organiseerde de gemeente op maandag 4 oktober een rondleiding in het Centrum Duurzaam Bouwen in Heusden-Zolder. Een ervaren gids van CeCuBo gaf uitleg over duurzaam (ver)bouwen in al zijn facetten en over de duurzame toepassingen in het gerenoveerde badhuis van de mijn Heusden-Zolder, waarin CeDuBo gelegen is. Volgende thema's kwamen aan bod tijdens deze infosessie: correct isoleren, hernieuwbare energie en alternatieve energievormen en ecologisch verantwoorde bouwmaterialen. M.b.t. het thema milieuverantwoord productgebruik werden de deelnemers ingelicht over de volgende producten: duurzaam geëxplodeerd hout, materialen uit gerecycleerde kunststoffen, houtverduurzamingsmiddelen, verven en vernissen en schoonmaakmiddelen (zie ook **foto's** hieronder + **bijlage ALG 2 – Verslag Milieuweek**).

Foto's Rondleiding CeDuBo op 4/10/2010





## 4. THEMA WATER

### 4.1 Basis

#### 4.1.1 *Pesticidenreductie*

##### 4.1.1.1 Risico-evaluatie

Rapportering van dit gedeelte gebeurt aan de hand van de invoer in de databank.

##### 4.1.1.2 Pesticidentoets

Omvormingsprojecten 2010: in 2010 zijn voetpaden in de Sleedoorstraat aangelegd. De opdrachtgever was de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening. De gemeente gaf bij dit project aan dat er rekening dient gehouden te worden met de pesticidentoets.

#### 4.1.2 *Passieve sensibilisatie*

I.v.m. bestrijdingsmiddelen worden enkele nuttige tips gegeven om het gebruik van bestrijdingsmiddelen terug te dringen via de gemeentelijke website. Deze tips zijn afkomstig van de campagne “zonder is gezonder”. Link: <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/844-www.html>

Er wordt bovendien op gewezen dat bestrijdingsmiddelen via KGA wordt ingezameld op het containerpark.

Daarnaast werd passief gesensibiliseerd via de brochure “zonder is gezonder” van de VMM en “ongewenste gasten in je huis of tuin” van de federale overheidssdienst. Deze brochures lagen uitgesteld gedurende de lente en de zomer aan de infobalie van het gemeentehuis.

Er werd bovendien actief gesensibiliseerd via een demonstratie pesticidenvrij beheer van verhardingen die plaatsvond op zaterdag 22 mei 2010. <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/1609-www/12273-www.html> en filmpje (vanaf min 2) [http://www.youtube.com/watch?v=0yMHYhQB9cY&feature=player\\_embedded](http://www.youtube.com/watch?v=0yMHYhQB9cY&feature=player_embedded)

I.v.m. water worden de bezoekers van de gemeentelijke website bewust gemaakt van het feit dat proper drinkwater noodzakelijk is en steeds schaarser wordt. Op de website worden heel wat nuttige tips gegeven. Link: <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/220-www/886-www.html>

Al deze brochures en artikels worden ter beschikking gehouden gedurende de evaluatie.

### 4.2 Onderscheidingsniveau

Het beleid is vastgelegd in de deelbekkenbeheerplannen en daarom zijn er geen acties voorzien.

### 4.3 Projecten

#### 4.3.1 *Integraal waterbeheer*

Ingrepen in of op waterlopen waarvoor de gemeente bevoegd is, nodig om de risico's op overstromingen die de veiligheid kunnen aantasten, terug te dringen.

## 5. THEMA HINDER

### 5.1 Basis

#### 5.1.1 *Digitaal opvolgen van milieuklachten*

De gemeente maakt zowel gebruik van MKROS als van een eigen klachtenopvolgingsstelsel. Dit eigen registratiesysteem is opgebouwd in een Excel bestand. Volgende info wordt hierin bijgehouden:

- Datum + uur klacht
- Naam klager
- Vorm klacht (telefonisch, mondeling,...)
- Onderwerp
- Relas
- Vermoedelijke dader
- Afspraken (ter plaatse gaan, politie inschakelen,...)

#### 5.1.2 *Passieve sensibilisatie*

Via de gemeentelijke website en via affiches werd passief gesensibiliseerd rond geluid- en geurhinder en geluid- en stofhinder bij verbouwingen. Telkens worden er simpele tips gegeven om hinder te beperken. Link: <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/717-www.html>

Daarnaast werd gesensibiliseerd via de brochure "slimmer stoken" van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie. Deze brochure werd gedurende de zomer en herfst aan de infobalie ter beschikking van de inwoners gelegd.

### 5.2 Onderscheidingsniveau

#### 5.2.1 *Doorlichting hinderklachten*

##### 5.2.1.1 Analyseren en rapporteren van hinderklachten

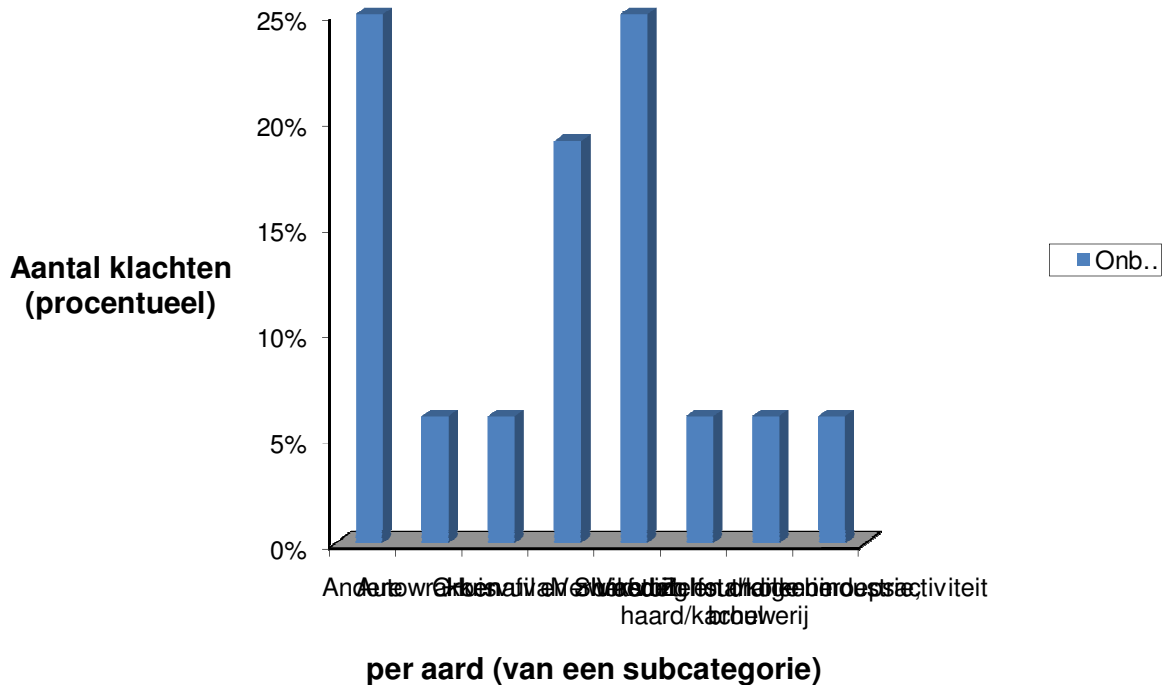
De gemeente analyseert en rapporteert de hinderklachten via een eigen systeem en via MKROS. Een overzicht van de analyse via MKROS wordt in onderstaande tabel + grafiek weergegeven. De volledige klachtenlijsten wordt ter beschikking gehouden.

Aantal klachten per aard (van een subcategorie) per frequentie

per aard (van een subcategorie)	per frequentie	Procent	Aantal
Andere	Onbekend	25%	4
Autowrakken	Onbekend	6%	1
Groenafval	Onbekend	6%	1
Huisvuil en zwerfvuil	Onbekend	19%	3
Sluikstort	Onbekend	25%	4
Verbranden hout/kolen in haard/kachel	Onbekend	6%	1
Voeding en drankenindustrie, brouwerij	Onbekend	6%	1
Zelfstandige beroepsactiviteit	Onbekend	6%	1

Totaal berekende meldingen/klachten:	16
--------------------------------------	----

### Aantal klachten per aard (van een subcategorie) per frequentie



**Analyse:** de meeste hinderklachten bevinden zich in het compartiment sluikestorten, huisvuil en zwerfvuil.

Het sluikestorten gebeurt voornamelijk op gekende plaatsen in de gemeente. In de woonkernen bestaan de sluikestorten uit huisvuil (zakjes, zetels, tv's) en zwerfvuil.

Het sluikestorten van tuinafval vindt voornamelijk plaats in de buitengebieden, waar nog veel braakliggende gronden, bossen en weilanden zijn.

Deze knelpunten zijn reeds enkele jaren gekend binnen het gemeentebestuur en er zijn ook al heel wat acties ondernomen:

- i. Er is een werkgroep propere en veilige gemeente opgericht die preventieve, curatieve en repressieve acties onderneemt tegen zwerfvuil en sluikestorten
- ii. Sensibilisatie via gemeentekrantje, website
- iii. Opruimacties met scholen en verenigingen
- iv. Actieve sensibilisatie via een gemeentelijke stand op garageverkoppen, jaarmarkten,...

Uit de analyse blijkt dat er toch nog inspanningen moeten geleverd worden om de sluikestorters en te bereiken. Op lange termijn lijkt het systeem "gemeentelijke administratieve sancties" hiervoor de juiste toe te passen methode.

#### 5.2.1.2 Analyse van de opvolging van hinderklachten

De opvolging van de hinderklachten gebeurt via het eigen systeem. Door de jaren heen bleek dit de meeste efficiënte manier van werken.

Er wordt steeds getracht om discreet en bemiddelend op te treden bij hinderklachten. De veroorzaker van de hinder wordt aangesproken of aangeschreven en in overleg met de gemeente wordt een consensus bereikt om de hinder tot een minimum te beperken.

Na analyse van de opvolging van de hinderklachten blijkt dat in 80 % van de gevallen bemiddelend optreden voldoende is om de hinder te elimineren. De termijn waarop de klachten bemiddelend opgelost kunnen worden bedraagt gemiddeld 1 jaar, waarbij overleg met alle partijen centraal staat.

Bij de overige 20 % stellen we een groter probleem vast, wat niet bemiddelend opgelost kan worden. Deze 20 % wordt doorverwezen naar het Vredegerecht.

Een belangrijk knelpunt in de opvolging: indien er PV's opgesteld worden of wanneer we mensen doorverwijzen naar het Vredegerecht wordt er vanuit Justitie nooit teruggekoppeld met de gemeente. Wanneer er bijvoorbeeld een zaak geseponneerd wordt, krijgen we hiervan geen bericht om het dossier te vervolledigen en af te ronden.

### *5.2.2 Beleidskader geluidshinder*

#### 5.2.2.1 Opstellen geluidshinderreglement

In Houthalen-Helchteren is er een politiereglement geluidshinder opgesteld in 1997, dit politiereglement is nog steeds van kracht. De toetsing van het geluidshinderreglement gebeurde via de Bijkomende Info van MJP 2009 en wordt ter beschikking gehouden. Zie **bijlage HI 1 – Politiereglement geluidshinder**.

De inwoners werden over het geluidshinderreglement geïnformeerd via de gemeentelijke website: <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/717-www.html>

#### 5.2.2.2 Opleiding geluid meten en beoordelen

In september 2009 heeft milieuambtenaar Joke Vandebek de Vlaremopleiding met succes afgerond. Een van de modules van deze Vlaremopleiding is het meten en beoordelen van geluid. Het bekwaamheidsbewijs kan je als **bijlage HI 2** terugvinden.

### *5.2.3 Beleidskader geurhinder*

#### 5.2.3.1 Opstellen geurhinderreglement

Niet van toepassing

#### 5.2.3.2 Opleiding geur meten en beoordelen

Niet van toepassing.

### *5.2.4 Opstellen lichthinderreglement*

Niet van toepassing.

### *5.2.5 Actieve sensibilisatie*

Het gemeentebestuur organiseerde in oktober 2010 de derde editie van de Milieuweek. Tijdens de slotactiviteit van de milieuweek werden in het natuurgebied Ten Haagdoornheide machines, dieren én mankracht ingezet om de bossen te beheren en te exploiteren. Bovendien kregen de inwoners de kans er workshops te volgen waarin aangeleerd werd hoe het beste rendement uit brandhout te halen in de cursus "Duurzaam verwarmen met hout" van Inverde. Deze workshop kaderde onder meer in de provinciale campagne "Stook je gezondheid niet op" en had als doel de inwoners te informeren over het correct stoken in de kachel of houtstoof. Meer info over deze activiteit is terug te vinden als bijlage **ALG 2 – milieuweek**.

De gemeente nam bovendien deel aan de Nacht van de duisternis 2010 (lichthinder). Tijdens deze nacht werd de klemtoonverlichting van de kerk, het gemeentehuis en de schachtbokken gedoofd en werd de straatverlichting om 19u op nachtregime geschakeld. Daarnaast werd tijdens deze nacht een wandeling met gids georganiseerd. Over deze activiteit werd via een persbericht en gemeentelijke website gecommuniceerd.

Tijdens de milieukeek werd ook een wandeling + rondleiding georganiseerd bij Remo Milieubeheer NV. Remo Milieubeheer NV is een stortplaats die gedurende verschillende jaren voor geuroverlast zorgde. De inwoners kregen uitgebreid uitleg over de werking van de stortplaats en de gasverwerking. Meer info over deze activiteit is terug te vinden als bijlage **ALG 2 – milieukeek**.

De gemeente houdt het communicatiemateriaal en bewijsmateriaal van deze acties ter beschikking.

#### *5.2.6 Handhavingsbeleid rond hinder niet gerelateerd aan als hinderlijk ingedeelde inrichtingen*

Niet van toepassing.

#### *5.2.7 Opstellen en bijhouden hinderinventaris*

Niet van toepassing.

## 6. THEMA ENERGIE

### 6.1 Basis

#### 6.1.1 *Meewerken aan de implementatie van de energieprestatieregelgeving d.m.v. aansluiting op het elektronisch opvolgsysteem voor bouwaanvragen*

De gegevens zijn beschikbaar binnen het VEA.

#### 6.1.2 *Uitvoeren van een energieboekhouding*

De gemeente Houthalen-Helchteren doet reeds geruime tijd beroep op Infrac voor de ondersteuning van haar energiebeleid. In dit kader worden de belangrijkste gebouwen van de gemeente Houthalen-Helchteren maandelijks opgevolgd in een energieboekhouding en worden energieadviezen op maat aangeboden. In het kader van de energiediensten heeft Infrac aan het Centrum voor Energie Efficiëntie (Cenergie) de opdracht gegeven voor deze studie. Het energiejaarrapport 2010 van Cenergie kan teruggevonden worden in **bijlage EN 1.0 – Energiejaarrapport 2010**. De gemeenten laat voor de onderstaande gebouwen de energieboekhouding door Cenergie uitvoeren. Deze gebouwen zijn bovendien voorzien van een energieprestatiecertificaat voor publieke gebouwen:

- Gemeentehuis
- Ontmoetingscentrum (CC Houthalen-Oost)
- Technische dienst regie
- Jongensschool 't Centrum
- Kleuterschool 't Centrum
- Scholencomplex Houthalen-Oost (De Griffel en De Kleine Kunstenaar)
- Lagere school De Lakerberg
- Sporthal Lakerveld (sinds 2008)
- Bibliotheek centrum (sinds 2008)
- Cultureel Centrum Casino (sinds 2008)
- Mijngedouw (Vrijtijdswinkel) (sinds 2008)

Daarenboven zijn het politiekantoor, school De Lakerberg en sporthal Helchteren eveneens voorzien van een energieprestatiecertificaat.

#### 6.1.3 *Passieve sensibilisatie*

De gemeente heeft via posters, folders en brochures aan de infozuilen passief gesensibiliseerd rond rationeel energiegebruik en hernieuwbare energie. Maar ook op de gemeentelijke website en in het gemeentelijk infoblad In&Om verschenen tal van artikels over het thema:

**Cleantech subsidies:** Op 26/03/2009 keurde de gemeenteraad het cleantech subsidiereglement goed. Dit subsidiereglement trad met terugwerkende kracht op 01/01/2009 in werking. De gemeente voorziet vanaf dan volgende premies:

- 500 euro voor de installatie van een fotovoltaïsche zonne-installatie. Deze premie wordt vanaf 01/01/2011 teruggebracht naar een maximumbedrag van 350 euro.
- 250 euro voor de installatie van een zonneboiler.
- 500 euro voor de installatie van een warmtepomp.
- 2 euro per m<sup>2</sup> toe voor dakisolatie als een geregistreerd aannemer de plaatsing uitvoert. Een doe-het-zelver ontvangt 1 euro per m<sup>2</sup> voor dakisolatie. Voor dakisolatie kan per maximum 50 m<sup>2</sup> dakoppervlakte worden gesubsidieerd.
- Voor beschermde afnemers verhoogt het gemeentebestuur elke premie met 10%.

Voor informatie omtrent de premies, alsook het subsidiereglement en de aanvraagformulieren kan de burger terecht bij de onthaalbalie in het gemeentehuis en via de dienst Planning – milieu en duurzaamheid. Zie ook volgende **bijlagen**:

- **bijlage EN 2.0 – Cleantech subsidiereglement**
  - **bijlage EN 2.1 – Subsidieaanvraag PV-installatie**
  - **bijlage EN 2.2 – Subsidieaanvraag zonneboiler**
  - **bijlage EN 2.3 – Subsidieaanvraag warmtepomp**
  - **bijlage EN 2.4 – Subsidieaanvraag dakisolatie**
- Informatie over de cleantech subsidies, het subsidiereglement alsook de aanvraagformulieren voor een premie kunnen ook via de [link http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/220-www/885-www.html](http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/220-www/885-www.html) worden gedownload.
  - In het gemeentelijk infoblad In&Om van december werd de wijziging van de premie voor een PV-installatie toegelicht (**bijlage ALG 1 – In&Om december p. 8**).

**Klimaatwijken / De Energiejacht:** Zowel voor de editie 2009-2010 als de vernieuwde campagne “De Energiejacht” 2010-2011. De heeft de gemeente posters van Klimaatwijken opgehangen aan de onthaalbalie. Ook via de infozoulen kon de burger folders over de campagne meenemen. De gemeente houdt deze folders ter beschikking.

- Voor Klimaatwijken 2009-2010 verscheen op de website een artikel over het startmoment van de campagne. Dit artikel kan als **bijlage EN 3 – Startmoment Klimaatwijken** worden teruggevonden. De Standaard, een klimaatwijk die elk jaar deelneemt, publiceerde in de lente-editie en de zomereditie van de buurtkrant een artikel over resp. de energieborrel en het slotmoment.
- Voor De Energiejacht 2009-2010 gebruikte de gemeente het gemeentelijke infoblad In&Om als medium voor passieve sensibilisatie. Zo verscheen in In&Om van november een oproep tot deelname. In de buurtkrant van De Standaard publiceerde in de herfsteditie een oproep tot deelname. (zie **bijlage ALG 1 - In&Om november p.9**).

**Milieuweek 2010:** Aan de infozoulen van de onthaalbalies hing het programma van de milieuweek 2010. Ook de website en In&Om vermeldde het programma van de milieuweek 2010, die plaatsvond van 1 tot 9 oktober. Volgende activiteiten m.b.t. het thema energie stonden op het programma: de voorstelling “Closing the Circle” tijdens de begeleide wandeling en rondleiding op de domeinen van Remo Milieubeheer nv op 2 oktober, de infoavond “Isoleren” op 7 oktober, de wedstrijd “Win een energiebespaarbox”.

De gemeente stuurde een persbericht uit en ontwierp affiches en flyers met het programma. Aansluitend verscheen ook het (foto)sfeerverslag op de website op <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/1609-www/13550-www.html>. De volgende media publiceerden een artikel over de milieuweek: LimburgActueel, Het Belang van Limburg en Het Nieuwsblad. Bovendien zond TV Publiek van de lokale tv-zender TV Limburg reportages uit.

Zie volgende bijlagen:

- **bijlage ALG 1 - In&Om september pag. 9**
- **bijlage ALG 2 – Sfeerverslag Milieuweek 2010**
- **bijlage ALG 2.0 + 2.1 – flyer en affiche Milieuweek**
- **bijlage ALG 2.2 – wedstrijdkaartje E-bespaarbox Milieuweek**
- **bijlage EN 4.0 – HNB**
- **Bijlage ALG 2.3 – Persbericht Milieuweek**
- **TV Publiek <http://www.houthalen-helchteren.be/website/478-www.html> --> uitzending Milieuweek op 25/09/10**

**Nieuw Administratief Centrum (NAC):** De gemeente is in september 2010 gestart met de bouw van het nieuwe administratieve centrum (werknaam NAC of NAC2012). Dit nieuwe gebouw is gelegen op het oude mijnterrein in Houthalen-Centrum en zal de gemeentelijke diensten, het OCMW, de bibliotheek en de politie huisvesten tegen de zomer van 2012. Het NAC is erop gericht om efficiënt om te gaan met natuurlijke grondstoffen zoals energie, water en materialen. De gemeente is echter verder gegaan dan louter het gebouw en de technieken. Ook de diensten, die in het gebouw worden ondergebracht, zullen op een duurzame manier gaan werken. De **duurzame technieken** die toegepast worden in het NAC zijn onder meer: ventilatiesysteem met warmterecuperatie,

warmtepomp, betonkernactivering voor koeling, nachtventilatie, zonneboiler en PV-installatie, energiezuinige verlichting, groendak.

Het gemeentebestuur streeft naar een grote betrokkenheid waarbij inwoners, verenigingen, personeelsleden en andere partijen hun zegje kunnen doen vooraleer er keuzes worden gemaakt. Dit draagvlak wordt concreet ingevuld door de organisatie van **infovergaderingen, hoorzittingen, workshops, tentoonstellingen van maquettes**,... Er is ook een langdurige **informatiecampagne** gelanceerd, onder meer via het magazine "Hier gebeurt het", via het gemeentelijk infoblad In&Om en via de gemeentelijke website. Inwoners, bedrijven, bezoekers en alle andere mensen die te maken hebben met Houthalen-Helchteren, zullen uitgebreid geïnformeerd worden over alles wat er staat aan te komen.

Het sensibilisatiemateriaal van deze campagne is gebundeld op de deelsite "Hier gebeurt het" van de gemeentelijke website: <http://www.houthalen-helchteren.be/website/31-www/8809-www.html>. Op deze link kunnen zowel de communicatiemiddelen, de visie en de cleantech projecten worden teruggevonden.

**Duwolim-lening:** De gemeenteraad en OCMW-raad hebben in oktober 2010 Duwolim erkend als lokale entiteit (LE) i.k.v. het Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost (FRGE). Dankzij de erkenning kunnen inwoners van de gemeente een Duwolim-lening voor energiebesparende renovatiewerken afsluiten aan een maximum intrestvoet van 2%. De lening is bedoeld voor inwoners met een bescheiden tot gemiddeld inkomen en dient voor dak-, vloer- en kelderisolatie, voor hoogrendementsglas, een nieuwe verwarmingsinstallatie.... De gemeente sensibiliseerde over de Duwolim-lening via In&Om (**bijlage ALG 1 – In&Om oktober p.9**). Ook in het Belang van Limburg verscheen hierover een artikel (**bijlage DO 3 – HBVL Duwolim**). De Duwolim-lening is bovendien een permanent item op de **website**, te raadplegen via [www.houthalen-helchteren.be](http://www.houthalen-helchteren.be) > Wonen > bouwen en verbouwen > duurzaam bouwen > Duwolim-leningen of <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/165-www/16212-www/16214-www.html>

**Infrax BouwTeams:** Energie besparen via de Infrax BouwTeams. Over dit thema sensibiliseerde de gemeente passief via folders aan de infozuilen, via In&Om van oktober en via een nieuwsbericht op de website (**bijlage ALG 1 - In&Om december pag. 9**).

**Gratis energiescan:** Vzw Stebo voert in opdracht van netbeheerder Infrax sinds 2007 gratis energiescans uit bij kansarme gezinnen en bij uitbreiding alle inwoners van Houthalen-Helchteren. Het gemeentebestuur heeft beslist deze actie de komende jaren verder te zetten en uit te breiden. Nieuw zijn de opvolgingsscans Vanaf december 2008 werd de doelgroep uitgebreid. Bijgevolg kon elke inwoner van Houthalen-Helchteren zich inschrijven voor een gratis energiescan. Een folder over de E-scans lag aan de infozuilen. Deze boodschap werd ook via TV Publiek uitgezonden (<http://www.houthalen-helchteren.be/website/478-www.html> , Uitzending 30 januari: Gratis energiescan (scroll naar 2'01") en zie de permanente link <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/200-www/6632-www.html>).

**Stebo Infocentrum Wonen:** Aan de infozuilen lagen folders over het de dienstverlening van het Infocentrum Wonen, dat instaat in voor adviesverlening mbt het thema Wonen.

**E-portemonnee:** Met de e-portemonnee wil het gemeentebestuur milieuvriendelijk gedrag van de inwoners in de kijker zetten én op een originele manier belonen. Met de e-portemonnee kunnen inwoners punten verdienen als ze duurzame en milieuvriendelijke acties ondernemen. Deze punten dienen dan als betaalmiddel om allerlei ecologisch verantwoorde producten van de verzilverlijst te kopen. De acties waarvoor ze punten kunnen verdienen, staan vermeld op de verdienlijst. Op de verzilverlijst vinden ze alles terug wat ze met de verzamelde punten kunnen "kopen". Rond de e-portemonnee sensibiliseerde de gemeente passief via In&Om van februari. (**bijlage ALG 1 - In&Om februari p. 9**). De e-portemonnee is bovendien een permanent item op de **website**, te raadplegen via <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/200-www/202-www.html> en via de **website** [www.e-portemonnee.be](http://www.e-portemonnee.be) > Kies Houthalen-Helchteren.

**Energiemeter:** Inwoners van Houthalen-Helchteren kunnen gedurende twee weken gratis een energiemeter ontlenen bij de gemeente. Bij de lancering van deze actie verscheen een artikel in In&Om (**bijlage ALG 1 – In&Om februari p. 9**) en werd een persbericht uitgestuurd. De energiemeter

is bovendien een permanent item op de website <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/200-www/9233-www.html>.

**Interne Milieuzorg:** Op de website wordt passief gesensibiliseerd over de interne milieuzorg binnen de gemeentelijke diensten, waarbij het thema energie wordt behandeld (link <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/200-www/205-www.html>).

**Earth Hour:** Op 27 maart organiseerde het WWF Earth Hour 2010. Op voorstel van netbeheerder Infrax werd de openbare verlichting in de hele gemeente tussen 20.30 en 21.30 uur overgeschakeld op nachtregime. Hierover verscheen een artikel in In&Om (**bijlage ALG 1 – In&Om maart p.9**).

Tot slot vond de burger aan de **infozuilen** heel wat informatie over het thema energie:

- Premies voor energiebesparing in Vlaanderen 2010 (VEA, brochure)
- Energie sparen, een koud kunstje (Infrax, folder)
- Rationeel energiegebruik (Infrax, brochure)
- Uw woning energiezuiniger vanaf 2010! (VEA, folder)
- Kies voor groene warmte - win 1 van de 100 buitendouches (VEA, folder)
- Lekt uw huis ook geld? (VEA, brochure)
- De jaarlijkse forfaitaire vermindering voor alle Belgische gezinnen (brochure van FOD Economie)
- Campagne Limburg isoleert (poster, folders, standers)
- Woonzorgteam Goed Wonen (folder)

De gemeente houdt deze informatie ter beschikking.

## 6.2 Onderscheidingsniveau

### 6.2.1 *Uitbreiden van de energieboekhouding naar andere entiteiten*

Zoals vermeld in artikel 6.1.2, doet de gemeente Houthalen-Helchteren beroep op Infracx voor de ondersteuning van haar energiebeleid. De gemeente heeft sinds 2008 de energieboekhouding uitgebreid met vier gebouwen, waarvoor Infracx de boekhouding door Cenergie laat uitvoeren. De uitgebreide energieboekhouding blijft ook in 2009 en volgende jaren actief. (zie ook **bijlage EN 1.0 – Energiejaarrapport 2010**):

- Sporthal Lakerveld
- Bibliotheek centrum
- Cultureel Centrum Casino
- Mijngedouw (Vrijtijdswinkel)

Naast de energieboekhouding door Cenergie, waarin 11 gebouwen zijn opgenomen, worden de meterstanden van elektriciteit, gas en water van de meeste gemeentelijke gebouwen bijgehouden door de eigen gemeentelijke diensten (zie **bijlage EN 1.1 - Kopie van REG2010\_GEBOUWEN**):

- politiekantoor (voorzien van EPC)
- school De Lakerberg (voorzien van EPC)
- sporthal Helchteren (voorzien van EPC)
- sporthal Berkenveld (voorzien van EPC)
- onthaalcentrum Elzenstraat
- kerkhof Houthalen
- kerkhof Helchteren
- containerpark
- oud gemeentehuis Helchteren (toneel-, muziek- en tekenacademie + jeugdhuis)

### 6.2.2 *Opmaken energieprestatiecertificaten voor gebouwen die niet onder de energieprestatieregelgeving vallen*

Niet van toepassing.

### 6.2.3 *Actieve sensibilisatie*

De gemeente heeft doelgerichte actieve sensibilisatieacties ondernomen naar de burgers in verband met rationeel energiegebruik (REG) en meer specifiek omtrent één of meerdere van volgende energiebesparende investeringen:

- het plaatsen van dakisolatie in bestaande gebouwen;
- het vervangen van oude verwarmingsinstallaties;
- Hernieuwbare Energie

**Cleantech subsidiereglement:** Op 26/03/2009 keurde de gemeenteraad het cleantech subsidiereglement goed. Dit subsidiereglement trad in werking met terugwerkende kracht op 01/01/2009.

*In dit cleantech subsidiereglement komt Hernieuwbare Energie en een REG-onderwerp aan bod. Volgende premies worden voorzien:*

- 250 euro voor de installatie van een zonneboiler, voor nieuwbouw en bestaande woningen;
- 500 euro voor de installatie van een fotovoltaïsche zonne-installatie, voor nieuwbouw en bestaande woningen. Deze premie werd vanaf 01/01/2011 teruggebracht naar een maximumbedrag van 350 euro;
- 500 euro voor de installatie van een warmtepomp, voor nieuwbouw en bestaande woningen;

- Dakisolatie: 2 euro per m<sup>2</sup> toe voor dakisolatie als een geregistreerd aannemer de plaatsing uitvoert. Een doe-het-zelver ontvangt 1 euro per m<sup>2</sup> voor dakisolatie. Voor dakisolatie kan per maximum 50 m<sup>2</sup> dakoppervlakte worden gesubsidieerd. Deze premie geldt voor bestaande woningen.
- Voor beschermde afnemers verhoogt het gemeentebestuur elke premie met 10 procent.

*Dit cleantech subsidiereglement werd actief gepromoot:*

- Tijdens de milieukeek 2010 organiseerde de gemeente de infoavond "Isoleren" op 7 oktober. Tijdens deze avond werden de premies gepromoot door de duurzaamheidsambtenaar. (zie **bijlage ALG 2 – Verslag milieukeek 2010**).
- Ook in het infoblad In&Om werd uitgebreid gecommuniceerd over het reglement: **bijlage ALG 1 – In&Om december p.8**.
- Voor informatie omtrent de premies, alsook het reglement en de aanvraagformulieren kan de burger permanent terecht bij de onthaalbalie in het gemeentehuis en bij de dienst Planning – milieu en duurzaamheid. Zie ook volgende **bijlagen**:
  - **bijlage EN 2.0 – Cleantech subsidiereglement**
  - **bijlage EN 2.1 – Subsidieaanvraag PV-installatie**
  - **bijlage EN 2.2 – Subsidieaanvraag zonneboiler**
  - **bijlage EN 2.3 – Subsidieaanvraag warmtepomp**
  - **bijlage EN 2.4 – Subsidieaanvraag dakisolatie**
- Informatie over de cleantech subsidies, het subsidiereglement alsook de aanvraagformulieren voor een premie kunnen ook via de **link** <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/220-www/885-www.html> worden gedownload.

*Dit cleantech subsidiereglement werd actief toegepast:*

Het succes van de premieaanvragen overtrof in 2010 alle verwachtingen. Het aantal premieaanvragen van 2010 die de gemeente heeft goedgekeurd en uitbetaald, kunnen worden teruggevonden in onderstaande tabel:

<b>Aanvragen 2010 van 01-01-2010 t/m 31-12-2010</b>		
<b>Installatie</b>	<b>aantal</b>	<b>budget (euro)</b>
zonneboiler	9	2250
warmtepomp	1	500
PV-installatie	179	89550
Dakisolatie 1€/m <sup>2</sup>	26	1300
Dakisolatie 2€/m <sup>2</sup>	72	7200
<b>TOTAAL</b>	<b>287</b>	<b>100800</b>

**Milieukeek 2010:** De gemeente organiseerde tijdens de milieukeek 2010 enkele activiteiten rond het thema energie.

- Tijdens de begeleide wandeling en rondleiding op de terreinen van Remo Milieubeheer nv op 2 oktober 2010, kon de bezoeker niet alleen kennismaken met de natuur en het natuurbeheer op het domein. Het tweede deel van de wandeling en rondleiding was gewijd aan de milieusparende activiteiten van het bedrijf, waaronder ook de productie van groene stroom. De Group Machiels, uitbater van Remo, heeft het plan opgevat om in de toekomst op de site het 'Closing the Circle'-project te realiseren. Dit project is een voorstel om de afvalopslagplaats van Remo Milieubeheer nv te valoriseren door materialen maximaal te recyclen en de recyclageresidu's om te zetten in groene stroom en warmte. Momenteel voorziet Remo Milieubeheer op deze manier zo'n 10.000 huishoudens van groene stroom. Na de realisatie van dit project wordt het volledige terrein duurzaam natuurgebied.

- De provincie Limburg organiseerde bovendien in samenwerking met het Steunpunt Dubolimburg, Infrac en het gemeentebestuur de campagne 'Limburg isoleert'. In het kader van deze campagne organiseerde het gemeentebestuur de interactieve infosessie "Isoleren" op 7 oktober. Tijdens deze infosessie kwamen de basisprincipes van isoleren, alles over isolatiematerialen en de verschillende toepassingen in dak, muur, vloer en ramen aan bod.
- Inwoners van Houthalen-Helchteren maakten je kans om een energiebespaarbox te winnen bij deelname aan de activiteiten van de milieukeek. De bespaarbox bevat twee spaarlampen, een douche coach en een koelkast thermometer.

De activiteiten werden aangekondigd via het infoblad In&Om (**bijlage ALG 1 – In&Om september p. 9**), via de affiche en flyer van de milieukeek (**bijlagen ALG 2.0 en 2.1 - Affiche/Flyer Milieukeek**) en **TV Publiek** <http://www.houthalen-helchteren.be/website/478-www.html> --> uitzending Milieukeek op 25/09/10. Het activiteitenverslag van de Milieukeek kan in **bijlage ALG 2 – Verslag milieukeek 2010** worden teruggevonden. Zie de volgende bijlagen: **bijlage ALG 2.2 – wedstrijdkaartje E-bespaarbox Milieukeek**, **bijlage EN 4 – HNB**, **bijlage ALG 2.3 – Persbericht Milieukeek**

**E-Portemonnee:** In 2008 ging Houthalen-Helchteren van start met de E-portemonnee. In 2010 ging de gemeente verder met de campagne. Met de E-portemonnee wil het gemeentebestuur milieuvriendelijk gedrag van de inwoners in de kijker zetten en op een originele manier belonen. Met de e-portemonnee kunnen inwoners punten verdienen als ze duurzame en milieuvriendelijke acties ondernemen. Deze punten dienen dan als betaalmiddel om allerlei ecologisch verantwoorde producten van de verzilverlijst te kopen. De acties waarvoor ze punten kunnen verdienen, staan vermeld de verdienlijst. Volgende verdienacties hebben betrekking op het thema energie, REG en energiebesparende investeringen:

- eenmalig 2000 punten en jaarlijks 200 punten voor het overschakelen op 100% groene stroom
- eenmalig 1000 punten en jaarlijks 200 punten voor het plaatsen van een condensatietel ter vervanging van oude verwarmingsinstallaties
- eenmalig 1000 punten en jaarlijks 200 punten voor het plaatsen van een zonneboiler
- eenmalig 1000 punten en jaarlijks 200 punten voor het plaatsen van fotovoltaïsche panelen
- eenmalig 1000 punten en jaarlijks 200 punten voor het plaatsen van een warmtepomp
- 700 punten voor het (laten) plaatsen van dakisolatie
- 300 punten voor het installeren spaardouchekop

Op de verzilverlijst vinden deelnemers de items terug die ze met de verzamelde punten kunnen "kopen". De energiemeter en de solar/dynamo radio zijn de verdienitems die betrekking hebben op het thema energie, REG en energiebesparende investeringen.

De verdienacties en de verzilveritems zijn te raadplegen via <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/200-www/202-www.html>

**Duwolim lening:** De gemeenteraad en OCMW-raad hebben in oktober 2010 Duwolim erkend als lokale entiteit (LE) i.k.v. het Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost (FRGE). Dankzij de erkenning kunnen inwoners van de gemeente een Duwolim-lening voor energiebesparende renovatiewerken afsluiten aan een maximum intrestvoet van 2%. De lening is bedoeld voor inwoners met een bescheiden tot gemiddeld inkomen en dient voor dak-, vloer- en kelderisolatie, voor hoogrendementsglas, een nieuwe verwarmingsinstallatie.... De gemeente sensibiliseerde over de Duwolim-lening via In&Om (**bijlage ALG 1 – In&Om oktober p.9**). Ook in het Belang van Limburg verscheen hierover een artikel (**bijlage DO 3 – HBVL Duwolim**). De Duwolim-lening is bovendien een permanent item op de **website**, te raadplegen via [www.houthalen-helchteren.be](http://www.houthalen-helchteren.be) > Wonen > bouwen en verbouwen > duurzaam bouwen > Duwolim-leningen of <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/165-www/16212-www/16214-www.html>

#### 6.2.4 Aankoop van een minimum percentage aan groene stroom

Het elektriciteitscontract van energieleverancier SPE Luminus garandeert de aangesloten Limburgse gemeenten, waaronder ook de gemeente Houthalen-Helchteren, minstens 30% groene stroom. Vanaf 26 april 2010 levert Luminus 100% groene stroom. Luminus heeft de provincie Limburg het bewijs bezorgd waarin de energieleverancier bevestigt dat ze 100% groene stroom heeft geleverd in 2010 aan de Limburgse gemeenten. De bewijzen kunnen worden teruggevonden als **bijlage EN 5.0 – E-mail provincie Limburg – Bewijs 100% groene stroom** en **bijlage EN 5.1 - Brief Luminus 2011-03-17 - bevestiging 100% groene stroom**.

#### 6.2.5 Opleiding energie

In 2010 heeft duurzaamheidsambtenaar Tienke Prinse twee opleidingen gevolgd die cfr. bijlage EN 1 bij de contracttekst in aanmerking komen:

- Opleiding “energiecoördinator voor openbare besturen, social profit en onderwijsinstellingen” van Escala. Deze opleiding vond plaats op 11/10, 19/10, 25/10, 9/11 en 16/11 van 9 tot 12 uur en van 13 tot 16 uur in Gent. De huidige energiecoördinator van de gemeente gaat in februari 2011 met pensioen. De duurzaamheidsambtenaar zal zijn taken van energiecoördinator overnemen. Het bewijs van betaling kan als **bijlage EN 6 – Opleiding EN Factuur Escala** worden teruggevonden.
- Workshops (3) EPB (provincie Limburg): Dubolimburg gaf in 3 workshops alle uitleg en achtergrondinfo bij de vernieuwde regelgeving op het vlak van EPB, subsidies en de communicatie van deze nieuwe regels met de burger (loketwerking). De workshops waren gratis en werden gegeven door experts ter zake. Elke sessie bestond uit een algemeen theoretisch en praktisch gedeelte. De infosessies vonden plaats op 21/01, 4/02 en 25/02 van 13u30 tot 16u in Centrum Duurzaam Bouwen in Heusden-Zolder. Het aanwezigheidsattest kan als **bijlage EN 7 – Opleiding EN attest Dubolimburg** worden teruggevonden.

#### 6.2.6 Duurzame Energiescan

6.2.6.1 Uitvoering DE-scan + 6.2.6.2 Opmaak gemeentelijk plan van aanpak voor duurzame energie

##### **Nieuw Administratief Centrum - inleiding**

Het autonoom gemeentebedrijf AGB Masterplan (AGB Masterplan) realiseert in opdracht van het gemeentebestuur i.k.v. het Centurion project met o.a. het nieuwe administratief centrum (werknaam NAC of NAC2012).

Deze opdracht is vastgelegd in de volgende overeenkomsten, goedgekeurd door de gemeenteraad:

- De **beheersovereenkomst** tussen gemeente en AGB Masterplan, goedgekeurd door de gemeenteraad van 26 februari 2009.
- De **bijzondere overeenkomst I – NAC** goedgekeurd door de gemeenteraad van 26 november 2009, als bijlage van de beheersovereenkomst 2009-2013 tussen de gemeente en het AGB Masterplan. Deze bijzondere overeenkomst heeft tot doel de wederzijdse rechten en plichten vast te leggen tussen de gemeente Houthalen-Helchteren en het AGB Masterplan i.v.m. het deelproject Nieuw Administratief Centrum als onderdeel van het Centurionproject. Deze bijzondere overeenkomst beschrijft onder meer de opdracht (DEEL II) en de middelen (DEEL III) i.v.m. de realisatie van het NAC.
- De **bijzondere overeenkomst II** goedgekeurd door de gemeenteraad van 26 augustus 2010, als bijlage van de beheersovereenkomst 2009-2013 tussen de gemeente en het AGB Masterplan. Deze bijzondere overeenkomst beschrijft het financiële plan voor het bouwen van het NAC.

Deze gemeenteraadsbeslissingen kunnen worden teruggevonden als **bijlagen EN 8.0 - DE-scan GR beheersovereenkomst AGB Masterplan, EN 8.1 - DE-scan GR bijz. overeenk. 1 NAC** en **EN 8.2 - DE-scan GR bij. overeenk. 2**.

Het nieuwe gebouw is gelegen op het oude mijnterrein in Houthalen-Centrum en zal de gemeentelijke diensten, het OCMW, de bibliotheek en de politie huisvesten tegen de zomer van 2012. Het NAC is erop gericht om efficiënt om te gaan met natuurlijke grondstoffen zoals energie, water en materialen. De gemeente is echter verder gegaan dan louter het gebouw en de technieken. Ook de diensten, die in het gebouw worden ondergebracht, zullen op een duurzame manier gaan werken. De **duurzame technieken** die toegepast worden in het NAC zijn onder meer: ventilatiesysteem met warmterecuperatie, warmtepomp (niet voor koeling), betonkernactivering voor koeling, nachtventilatie, zonneboiler en PV-installatie, energiezuinige verlichting, groendak,...

NAC2012 is een programma dat bestaat uit 8 projecten die in nauwe samenwerking tussen THV Mandala en het gemeente-, OCMW- en politiebesteding worden opgenomen. Er is daarbij gekozen voor een totaalbenadering waarbij één aanbesteding verschillende projecten omvat:

- Project 1: het opstellen van een programma van eisen;
- Project 2: het uitwerken van een nieuwe organisatiestructuur en implementatie- en communicatieplan;
- Project 3: het zoeken naar het beste financieel traject;
- **Project 4: het ontwikkelen van het meest innovatieve Cleantechproject van het moment;**
- Project 5: het opmeten van het terrein, uitwerken van de architectuur, veiligheidscoördinatie, studies betreffende stabiliteit, grondverzet, correcte toegankelijkheid & speciale technieken ...;
- Project 6: het opmaken van een onderhoudsplan of facility managementplan;
- Project 7: het realiseren van de bouw en de omgevingswerken;
- Project 8: het uitvoeren van het facility managementplan.

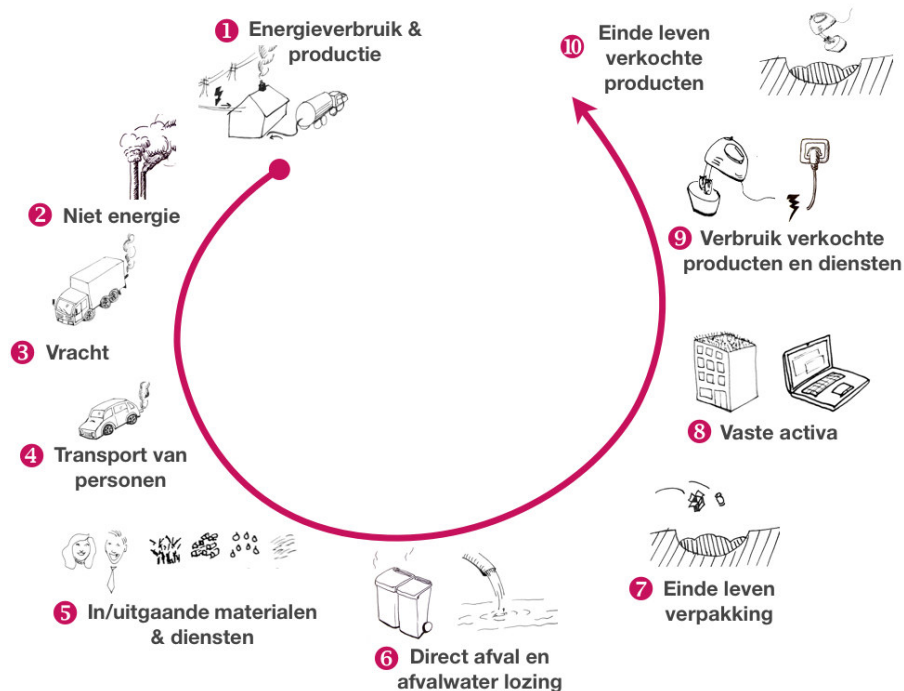
De Tijdelijke Handelsvereniging Mandala kwam als beste van vier deelnemende consortia uit de bus en bestaat uit een aantal bedrijven die nauw verbonden zijn aan Limburg: architectenbureau Holistic Architecture 50|5, aannemers Kumpen en Cordeel, studiebureau Arcadis, organisatie-adviseur PKF (Creando), bijkomende specialisten als architect Joris Dilliën uit Houthalen-Helchteren, **cleantechadviseurs FutureProofed Consultancy**, veiligheidsadviseur BOA en financieel/fiscaal adviseur KPMG.

### **CO2-stappenplan 2050**

In 2009 werd er gestart met de eerste ontwerpen voor het NAC2012. Parallel daarmee maakte **FutureProofed Consultancy** tevens een inventarisatie of carbon footprint op van alle activiteiten, kosten, verplaatsingen, aankopen van de verschillende diensten die op termijn mee zouden kunnen verhuizen. Het betrof dus de Gemeentediensten, Bibliotheek, de Politie, Vrijtijdswinkel, Sociaal Huis, Administratie OCMW, Regie, werking Containerpark. Dit gebeurde voor het jaar 2008, waar nadien naar zal verwezen worden als het referentiejaar.

De uitgebreide onderzoeksresultaten zijn terug te vinden in het **CO<sub>2</sub>-stappenplan 2050 in bijlage 8.3 – DE-scan FutureProofed**).

Een CO2-stappenplan wordt berekend aan de hand van een erkende procedure. Hier werd gebruik gemaakt van de Bilan Carbone, waarbij de 10 stromen van de onderstaande afbeelding allemaal overlopen worden.



Het doel van deze uitgebreide inventarisatie was om:

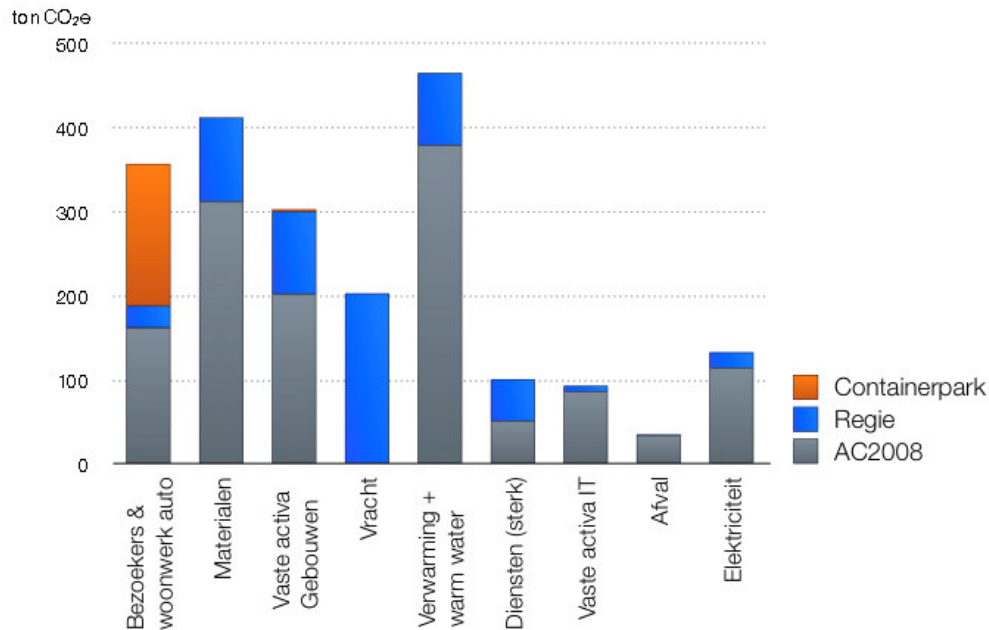
1. de CO<sub>2</sub>-voetafdruk te kennen.
2. objectief te kunnen kijken waar de grootste emissiestromen vandaan komen.
3. maatregelen voor het NAC2012 distilleren om de voetafdruk te reduceren.
4. lange termijn maatregelen selecteren voor het CO<sub>2</sub> stappenplan 2050.

### **Resultaat CO<sub>2</sub>-voetafdruk**

Het resultaat bedroeg een CO<sub>2</sub>-voetafdruk van 2.160 ton per jaar.

De afbeelding toont welke de grootste emissiestromen zijn:

1. verwarming en warm water
2. aankoop van materialen, kantoorbenodigdheden, werkingsmiddelen
3. autoverkeer bezoekers en werknemers
4. vaste activa gebouwen = bouwmaterialen van de bestaande gebouwen
5. vrachtvervoer (containervervoer, kuiswagen, tractors, kraanwagen, ...)
6. elektriciteitsverbruik
7. sterk materiaal-intensieve diensten = onderhoud gebouwen
8. vaste activa IT = materialen en productie van computers, printers, servers, telefonie
9. afvalverwerking



### NAC2012

Met de realisering van het geplande **NAC** zal er vanaf 2012 jaarlijks reeds **31% minder CO<sub>2</sub>** uitgestoten worden door de gemeentediensten van Houthalen-Helchteren.

De nodige maatregelen om dit te bereiken zijn:

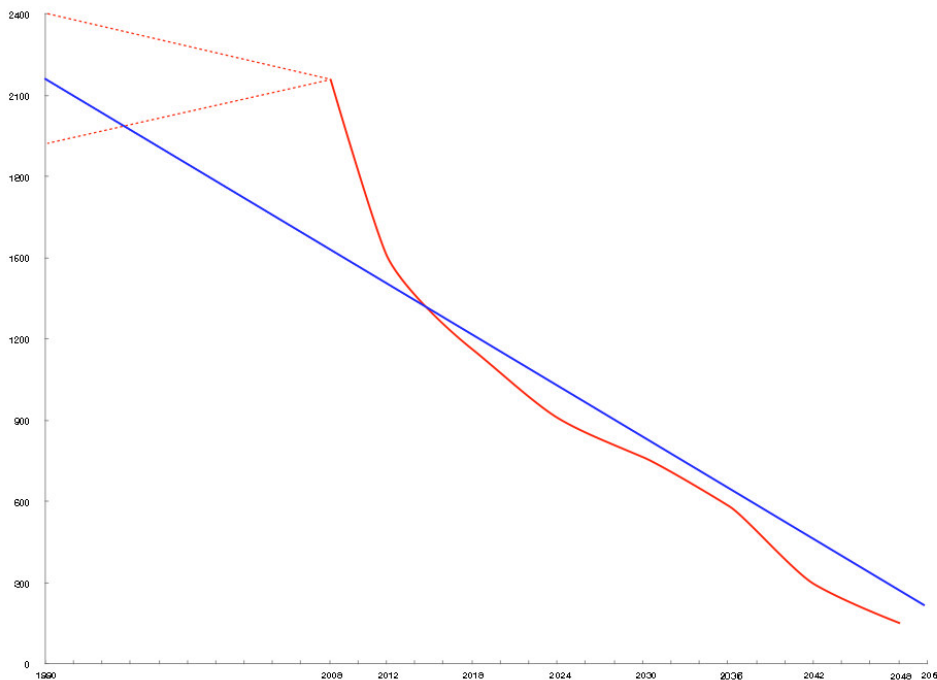
1. reduceren van het aantal m<sup>2</sup> gebouw
2. bouwen volgen passiefhuis principes
3. warmtepomp met geothermie voor verwarming en warm water
4. aankoop van groene elektriciteit
5. promoten van fiets voor woonwerk verkeer
6. herstructurering en e-loketten
7. zonneboiler
8. fotovoltaïsche cellen
9. smart printing, digitalisering & laptops/Citrix
10. gebruik van hoogovencement in plaats van portlandcement (CEM III/B ipv CEM I)

### CO<sub>2</sub>-stappenplan

Om de wereld zoals als we die nu kennen te behouden, dienen we de wereldwijde temperatuursstijging te beperken tot **maximaal 2°C** om de onomkeerbare opwarming van onze aarde te vermijden. Het IPCC stelt dat we, om onder die grens te blijven, onze CO<sub>2</sub>-voetafdruk van het jaar 1990 dienen te reduceren met **80 à 95% tegen 2050** (zie blauwe lijn afbeelding), dat is ongeveer een **factor 10** minder.

We veronderstellen dat de CO<sub>2</sub>-voetafdruk van de gemeentediensten in 1990 dezelfde grootteorde had als die van 2008. Het CO<sub>2</sub> stappenplan van de gemeentediensten Houthalen-Helchteren dient het reductie scenario van het IPCC te volgen: de blauwe lijn (afbeelding) schetst de inspanning die moeten geleverd worden om op een continue wijze de vooropgestelde reductie tegen 2050 te behalen. In realiteit loopt deze lijn uiteraard niet lineair af, maar trapsgewijs.

De rode lijn geeft het CO<sub>2</sub> stappenplan 2050 weer voor de gemeentediensten van Houthalen-Helchteren. We zien heel duidelijk dat het NAC2012 een belangrijke invloed heeft. Naast NAC2012 zijn er echter nog belangrijke opportuniteiten die gerealiseerd kunnen worden.



Dit plan toont aan dat de gemeentediensten van Houthalen-Helchteren tegen 2050 90% minder CO2 kunnen uitstoten. Dit gaat niet ten koste van onze welvaart. Integendeel, het is een toekomst met gezondere energiezuinige gebouwen, stil en emissieloos elektrisch transport, voedsel met een minimale impact op het milieu en een energievoorziening die niet meer afhankelijk is van de beperkte hoeveelheid olie, gas en steenkool. Dit stappenplan geeft een overzicht van de opportuniteiten voor de huidige en toekomstige legislaturen om de CO2 uitstoot te verminderen en te kiezen voor een duurzame toekomst.

Opportuniteiten:

1. renovatie van de administratieve gebouwen van de Regie.
2. aankoop van groene elektriciteit voor de Regie.
3. fotovoltaïsche cellen op de gebouwen van de Regie.
4. lange termijn maatregelen voor materialen en diensten, autoverkeer, vaste activa en afval in volgorde van belangrijkheid.
5. Vervangen van de vloot vrachtwagens door hybride en uiteindelijk elektrische voertuigen.

Niemand kan 40 jaar ver in de toekomst kijken. Toch zijn de assumpties in dit stappenplan zo realistisch als mogelijk en kunnen we besluiten dat de 90% CO2 reductiedoelstelling tegen 2050 haalbaar is. Het is een opportuniteit –over de legislaturen heen– voor de gemeente Houthalen-Helchteren om een factor 10 beter om te springen met grondstoffen en energie tegen 2050. Een duurzame toekomst die meer comfortabel, aantrekkelijk en winstgevend is en toegankelijk voor meer mensen.

Vandaag is er een wereldwijde wetenschappelijke consensus dat onze activiteiten en de daaraan verbonden CO2 emissies een belangrijke en bepalende invloed uitoefenen op onze toekomst. Het belangrijkste doel van een CO2 voetafdruk is om de jaarlijkse evolutie van de CO2 emissies te inventariseren die voortvloeien uit de activiteiten van de gemeentediensten. Een meetinstrument dus, die de opportuniteiten objectief toont, en op basis waarvan keuzes kunnen gemaakt worden om zowel maatregelen op korte als op lange termijn te implementeren met het doel de uitstoot van broeikasgassen te verminderen.

### **Interne en externe betrokkenheid**

Het gemeentebestuur streeft naar een grote **betrokkenheid** waarbij inwoners, verenigingen, personeelsleden en andere partijen hun zegje kunnen doen vooraleer er keuzes worden gemaakt. Dit draagvlak wordt concreet ingevuld door de organisatie van infovergaderingen, hoorzittingen, workshops, tentoonstellingen van maquettes, suggestiebox... Zo was er op 20 november 2010 een infodag voor de inwoners. In een aantal workshops en uiteenzettingen werden de grote

toekomstprojecten van de gemeente toegelicht. Ook het personeel wordt uitvoerig ingelicht over de toekomstplannen tijdens infovergaderingen (bvb via [nieuwjaarsreceptie](#), interactieve workshops in kleinere groepen,...)

Er is ook een langdurige **informatiecampagne** gelanceerd, onder meer via het magazine “Hier gebeurt het”, via het gemeentelijk infoblad In&Om en via de gemeentelijke website. Inwoners, bedrijven en bezoekers zullen uitgebreid geïnformeerd worden over alles wat er staat aan te komen.

Het **communicatie- en sensibilisatiemateriaal** van deze campagne is gebundeld op de **deelsite “Hier gebeurt het”** van de gemeentelijke website: <http://www.houthalen-helchteren.be/website/31-www/8809-www.html>. Op deze link kunnen zowel de communicatiemiddelen (met o.a. [infobrochure](#), magazine “Hier gebeurt het”, [infodag 20/11/2010](#), [persartikelen](#), [suggestiebox](#),...) de visie en de cleantech projecten worden teruggevonden.

#### 6.2.7 Het opnemen van energie-efficiëntie als criterium bij overheidsopdrachten

Niet van toepassing.

#### 6.2.8 Lager energieverbruik

De gemeente Houthalen-Helchteren doet reeds geruime tijd beroep op Infrac voor de ondersteuning van haar energiebeleid. In dit kader worden de belangrijkste gebouwen van de gemeente Houthalen-Helchteren maandelijks opgevolgd in een energieboekhouding en worden energieadviezen op maat aangeboden. In het kader van de energiediensten heeft Infrac aan het Centrum voor Energie Efficiëntie (Cenergie) de opdracht gegeven voor deze studie. Het energiejaarrapport 2010 van Cenergie kan in **bijlage EN 1.0 – Energiejaarrapport** teruggevonden worden.

Een overzicht van de verbruiken van de gebouwen van de gemeente Houthalen-Helchteren die worden opgevolgd in de energieboekhouding, kan worden teruggevonden in **bijlage EN 1.0** en in **onderstaande tabel 1**. Hierin staat telkens het percentageverschil van 2010 t.o.v. het verbruik van 2009 vermeld. Een positief verschil duidt op een toename van het verbruik.

Tabel 1: overzicht verbruik 2010 en verschil t.o.v. 2009

Gebouw	Elektriciteit		Brandstof(*)		Water	
	Verbruik 2010 (kWh)	Vershil (%)	Verbruik 2010 (kWh)	Vershil (%)	Verbruik 2010 (m³)	Vershil (%)
Gemeentehuis	137.935	-1	398.276	-12	319	-2
Ontmoetingscentrum	203.345	8	853.183	8	1.725	0
Technische dienst	91.471	12	580.043	5	510	-36
Jongensschool	38.851	5	416.760	0	264	7
Scholencomplex H.H. Oost	110.930	4	1.040.319	-15	3.252	-3
Kleuterschool centrum	10.248	11	95.871	-10	170	2
Lagere school De Lakerberg	28.666	6	275.169	-15	525	109
Sporthal Lakerveld	282.778	-2	804.353	-6	919	16
Bibliotheek centrum	39.729	3	324.418	-9	199	13
Cultureel centrum Casino	121.011	0	555.165	24	1.347	31
Mijngebouw	68.552	-8	685.053	-18	311	-16
Totaal	1.133.516		6.028.611		9.541	

(\*) Het verschil tussen de brandstofverbruiken van beide jaren werd berekend aan de hand van de gecorrigeerde brandstofverbruiken.

## Bespreking:

### **Gemeentehuis:**

- Het elektriciteitsverbruik over de voorbije jaren vertoont een schommelend verloop. In 2010 werd 1% minder elektriciteit verbruikt dan in het jaar daarvoor.
- Het gecorrigeerd brandstofverbruik over de voorbije jaren vertoont een schommelend verloop. In 2010 werd 12% minder brandstof verbruikt dan in het jaar daarvoor.
- In 2010 werd 2% minder water verbruikt dan in het jaar daarvoor.

### **Ontmoetingscentrum (CC Houthalen-Oost):**

- Het elektriciteitsverbruik over de voorbije jaren vertoont een stijgende trend. In 2010 werd 8% meer elektriciteit verbruikt dan in het jaar daarvoor.
- Het gecorrigeerd brandstofverbruik over de voorbije jaren vertoont een langzaam stijgende trend. In 2010 werd 8% meer brandstof verbruikt dan in het jaar daarvoor.
- In 2010 verbruikte het Ontmoetingscentrum procentueel gezien evenveel water als in 2009.

### **Technische Dienst Regie:**

- In 2010 werd 12% meer elektriciteit verbruikt dan in het jaar daarvoor.
- In 2010 werd 5% meer brandstof verbruikt dan in 2009.
- In 2010 werd 36% minder water verbruikt dan in het jaar daarvoor.

### **Jongensschool 't Centrum:**

- In 2010 werd 5% meer elektriciteit verbruikt dan in het jaar daarvoor.
- Het gecorrigeerd brandstofverbruik is de voorbije twee jaren nauwelijks veranderd.
- In 2010 werd 7% meer water verbruikt dan in het jaar daarvoor.

### **Kleuterschool 't Centrum:**

- In 2010 werd 11% meer elektriciteit verbruikt dan in het jaar daarvoor..
- In 2010 werd 10% minder brandstof verbruikt dan in 2009.
- Het waterverbruik over de voorbije jaren vertoont een langzaam stijgende trend. In 2010 werd 2% meer water verbruikt dan in het jaar daarvoor.

### **Scholencomplex H.H. Oost (De Griffel en De Kleine Kunstenaar):**

- In 2010 werd 4% meer elektriciteit verbruikt dan in 2009.
- In 2010 werd 15% minder brandstof verbruikt dan in het jaar daarvoor.
- In 2010 werd 3% minder water verbruikt dan in het jaar daarvoor.

### **Lagere school De Lakerberg:**

- Het elektriciteitsverbruik over de voorbije jaren vertoont een langzaam stijgende trend. In 2010 werd 6% meer elektriciteit verbruikt dan in het jaar daarvoor.
- In 2010 werd 15% minder brandstof verbruikt dan in het jaar daarvoor.
- Het waterverbruik over de voorbije jaren vertoont een sterk stijgende trend. In 2010 werd 109% meer water verbruikt dan in het jaar daarvoor.

### **Sporthal Lakerveld**

- Het elektriciteitsverbruik over de voorbije jaren is nauwelijks veranderd. In 2010 werd 2% minder elektriciteit verbruikt dan in het jaar daarvoor.
- In 2010 werd 6% minder brandstof verbruikt dan in het jaar daarvoor.
- In 2010 werd 16% meer water verbruikt dan in het jaar daarvoor.

### **Bibliotheek centrum**

- In 2010 werd 3% meer elektriciteit verbruikt dan in het jaar daarvoor.
- In 2010 werd 9% minder brandstof verbruikt dan in het jaar daarvoor.
- Het waterverbruik over de voorbije jaren vertoont een sterk stijgende trend. In 2010 werd 13% meer water verbruikt dan in het jaar daarvoor. In

### **Cultureel Centrum Casino**

- Het elektriciteitsverbruik is de voorbije twee jaren ongeveer constant gebleven.
- Het gecorrigeerd brandstofverbruik over de voorbije jaren vertoont een stijgende trend. In 2010 werd 24% meer brandstof verbruikt dan in het jaar daarvoor.

- Het waterverbruik over de voorbije jaren vertoont een sterk stijgende trend. In 2010 werd 31% meer water verbruikt dan in het jaar daarvoor.

**Mijngebouw (Vrijtijdswinkel):**

- Het elektriciteitsverbruik over de voorbije jaren vertoont een dalende trend. In 2010 werd 8% minder elektriciteit verbruikt dan in het jaar daarvoor.
- In 2010 werd 18% minder brandstof verbruikt dan in het jaar daarvoor.
- Het waterverbruik over de voorbije jaren vertoont een sterk dalende trend. In 2010 werd 16% minder water verbruikt dan in het jaar daarvoor.

**Samengevat** betekent dit dat in drie gemeentelijke gebouwen waarvoor een energieboekhouding is opgesteld, het elektriciteitsverbruik in 2010 met minstens 1% is verminderd t.o.v. 2009.

Het brandstofverbruik van liefst zeven gemeentelijke gebouwen waarvoor een energieboekhouding is opgesteld, is in 2010 minstens 1% gedaald t.o.v. 2009.

Het waterverbruik van vier gemeentelijke gebouwen waarvoor een energieboekhouding is opgesteld, is in 2010 het met minstens 1% verminderd t.o.v. 2009.

*6.2.9 Stimuleren kleine energiebesparende maatregelen*

**E-portemonnee:** De gemeente stimuleert de uitvoering van kleine energiebesparende maatregelen bij burgers in het kader van de e-portemonnee. Inwoners van Houthalen-Helchteren kunnen immers 300 punten verdienen als ze een spaardouchekop installeren. Alvorens de punten op hun e-portemonnee wordt gestort, dienen ze als bewijs een factuur van de aankoop van de spaardouchekop voor te leggen. Daarna worden 300 punten op hun e-portemonnee gestort. Met de E-portemonnee wil het gemeentebestuur milieuvriendelijk gedrag van de inwoners in de kijker zetten en op een originele manier belonen. Met de e-portemonnee kunnen inwoners punten verdienen als ze duurzame en milieuvriendelijke acties ondernemen. Deze punten dienen dan als betaalmiddel om allerlei ecologisch verantwoorde producten van de verzilverlijst te kopen. De acties waarvoor ze punten kunnen verdienen, staan vermeld de verdienlijst.

Deze actie is te raadplegen in **bijlage ALG 1 - In&Om februari p. 9**. De e-portemonnee is bovendien een permanent item op de website, te raadplegen via <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/200-www/202-www.html> en via de website [www.e-portemonnee.be](http://www.e-portemonnee.be) > Kies Houthalen-Helchteren.

**Energiebespaarbox:**

- Inwoners van Houthalen-Helchteren maakten kans om een energiebespaarbox te winnen bij deelname aan de activiteiten van de milieuweek. De bespaarbox bevat twee spaarlampen, een douche coach en een koelkast thermometer. Deze actie werd aangekondigd via het infoblad In&Om (**bijlage ALG 1 – In&Om september p. 9**) en via de affiche en flyer van de milieuweek (**bijlagen ALG 2.0 en 2.1 - Affiche/Flyer Milieuweek**). Het wedstrijdkaartje is terug te vinden als **bijlage ALG 2.2 – Wedstrijdkaartje Milieuweek**.
- Ook de deelnemers van Klimaatwijken kregen op het einde van de campagne een energiebespaarbox als geschenk voor hun inzet.

**6.3 Projecten**

De gemeente diende voor het jaar 2010 geen projectaanvragen in binnen het thema energie. Voor het jaar 2011 heeft de gemeente één projectaanvraag ingediend binnen het thema energie, nl. warmtepomp Nieuw Administratief Centrum. De uitvoering van dit project is voorzien in 2012.

## **7. THEMA MOBILITEIT**

### 7.1 Basis

#### 7.1.1 *Passieve sensibilisatie rond mobiliteit*

De gemeente heeft folders en brochures verspreid over het thema mobiliteit waarbij een duidelijke milieulink aanwezig is. Maar ook op de gemeentelijke website en in het gemeentelijk infoblad In&Om verschenen artikels over het thema:

**Elektrische voertuigen:** De gemeente Houthalen-Helchteren heeft in 2010 de elektrische wagen Tazzari Zero en drie elektrische scooters aangekocht bij de firma Ineltra Systems in Genk. De bedoeling is dat het gemeentepersoneel de elektrische voertuigen voor korte dienstverplaatsingen gebruikt. De sensibilisatie naar inwoners en personeel gebeurde via verschillende communicatiekanalen:

- via extranet en interne mailings (**bijlage MO 4 - Extranet - Tazzari zero**)
- via het tweemaandelijks infoblad voor personeel "In&Om NAC2012". De aankoop van de Tazzari Zero als dienstvoertuig komt hierin uitgebreid aan bod (**bijlage ALG 3 – Personeelsblad NAC, p. 8**)
- via artikels in het gemeentelijk infoblad In&Om (**bijlage ALG 2 – In&Om januari, p. 2**)
- via het magazine "Hier gebeurt het", dat informeert over de toekomstprojecten van de gemeente (**bijlage ALG 4 – Hier gebeurt het\_magazine\_januari10, p.34**)

**Milieuweek 2010:** Aan de infozuilen van de onthaalbalies hing het programma van de milieuweek 2010. Ook de website en In&Om vermeldten het programma van de milieuweek 2010, die plaatsvond van 1 tot 9 oktober. Volgende activiteiten m.b.t. het thema mobiliteit stonden op het programma: proefritten met de elektrische voertuigen van de gemeente en de workshop EcoDriving op 2 oktober en workshop EcoDriving voor het gemeentepersoneel op 5 oktober.

De gemeente stuurde een persbericht uit en ontwierp affiches en flyers met het programma. Aansluitend verscheen ook het (foto)sfeerverslag op de website op <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/1609-www/13550-www.html>. De volgende media publiceerden een artikel over de milieuweek: LimburgActueel en Het Belang van Limburg. Bovendien zond TV Publiek van de lokale tv-zender TV Limburg reportages uit.

Zie volgende bijlagen:

- **bijlage ALG 1 – In&Om september pag. 9**
- **bijlage ALG 2 – Sfeerverslag Milieuweek 2010**
- **bijlage ALG 2.0 + 2.1 – flyer en affiche Milieuweek**
- **bijlage ALG 2.2 – wedstrijdkaartje E-bespaarbox Milieuweek**
- **Bijlage ALG 2.3 – Persbericht Milieuweek**
- **Bijlage MO 2 - EcoDriving**
- **TV Publiek** <http://www.houthalen-helchteren.be/website/478-www.html> --> uitzending Milieuweek op 25/09/10
- **TV Publiek** <http://www.houthalen-helchteren.be/website/478-www.html> --> uitzending 23/10: Ecodriving (scroll naar 2')

#### **E-portemonnee:**

- Algemeen: Met de e-portemonnee wil het gemeentebestuur milieuvriendelijk gedrag van de inwoners in de kijker zetten én op een originele manier belonen. Met de e-portemonnee kunnen inwoners punten verdienen als ze duurzame en milieuvriendelijke acties ondernemen. Deze punten dienen dan als betaalmiddel om allerlei ecologisch verantwoorde producten van de verzilverlijst te kopen. De acties waarvoor ze punten kunnen verdienen, staan vermeld op de verdienlijst. Op de verzilverlijst vinden ze alles terug wat ze met de verzamelde punten kunnen "kopen". Rond de e-portemonnee sensibiliseerde de gemeente passief via In&Om van februari. (**bijlage ALG 1 - In&Om februari p. 9**). De e-portemonnee is bovendien een permanent item op de **website**, te raadplegen via <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/200-www/202-www.html>. Zie ook de **website** [www.e-portemonnee.be](http://www.e-portemonnee.be) > kies Houthalen-Helchteren.

- **Bandenspanningsactie:** Inwoners van Houthalen-Helchteren die tussen juli en augustus 2010 gratis hun bandenspanning lieten controleren bij 1 van de 3 deelnemende garagisten in de gemeente, kregen hiervoor 1000 punten op hun e-portemonnee gestort. Een te lage bandenspanning is niet alleen nadelig voor de veiligheid, het veroorzaakt ook een aanslag op het milieu en op de portemonnee. Met een correcte bandenspanning kan een gemiddelde automobilist jaarlijks al gauw 100 euro besparen.  
De schepen van milieu was aanwezig op het startmoment van de bandenspanningsactie in Hechtel-Eksel. De Bond Beter Leefmilieu stuurde over dit startmoment een persbericht naar de lokale pers. Het bericht verscheen ook in Het Belang van Limburg, De Standaard en Het Nieuwsblad (**bijlage MO 1.0 – Website bandenspanning 2010, bijlage MO 1.1 – Pers – bandenspanning 2010**).
- **NMBS-reischeques en De Lijn reistickets:** De gemeente wil via de e-portemonnee het openbaar vervoer in de kijker zetten met twee verzilveritems: inwoners kunnen voor 450 punten een NMBS-reischeque ter waarde van 5 euro kopen. Deze reischeques kunnen ze aan elk NMBS-loket gebruiken als betaalmiddel voor elk NMBS-product. Verder kunnen ze een reisticket van De Lijn t.w.v. 8 euro verzilveren in ruil voor 800 punten (**bijlage ALG 1 - In&Om februari p. 9** en permanente **webstek** <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/200-www/202-www.html> > verzilverlijst).

**Gratis marktbus:** De edities van In&Om april en mei promootten het gratis gebruik van de marktbus tijdens de zomermaanden. Daarnaast werd over de marktbus ook gecommuniceerd via de gemeentelijke website, onder de rubriek tewerkstelling – handel – markten. Via dit bericht worden de milieuvoordelen van de marktbus benadrukt. (**bijlage ALG 1 - In&Om april en mei, p. 4** en **bijlage MO 3 – Gratis marktbus**).

**Milieuvriendelijk mobiel:** Deze bijdrage op de gemeentelijke website vermeldt alternatieve verplaatsingswijzen, geeft tips voor zuinig rijgedrag en verwijst naar de ecoscore van een wagen (zie **webstek** <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/200-www/816-www.html>).

Ook aan de infozuilen vond de burger informatie over de thema's mobiliteit & milieu:

- Varieer in het verkeer: Aardig-op-weg-week (brochure)
- Subsidie voor de installatie van een roetfilter (folder)
- EcoDriving. What's your drive? (folder + parkeerkaart)
- de ecoscore – winst voor mens en milieu (brochure)
- De E-portemonnee – Hou de spanning erin en verdien 1000 punten (poster)

De gemeente houdt deze informatie ter beschikking.

#### *7.1.2 Deelname milieuschepen/milieuambtenaar/duurzaamheidambtenaar aan Gemeentelijke Begeleidingscommissie (GBC)*

In 2010 vond op 10/05/2010 en 8/11/2010 een overleg van de Gemeentelijke Begeleidingscommissie (GBC) plaats. Zowel de milieuanbtenaar als het diensthoofd Planning – milieu en duurzaamheid werden telkens uitgenodigd op deze vergaderingen. De milieuanbtenaar en het diensthoofd waren aanwezig op het overleg van 10/05/2010. Op de vergadering van 8/11/2010 was het diensthoofd Planning – milieu en duurzaamheid aanwezig.

#### Samenwerking dienst mobiliteit en milieu:

De planningsvergadering is een tweemaandelijks intern overleg met verschillende diensten van de afdeling ruimte. Volgende ambtenaren nemen deel aan de planningsvergadering:

- afdelingshoofd van Afdeling Ruimte
- diensthoofd Technische Dienst Regie
- diensthoofd dienst Planning, Controle en Overheidsopdrachten
- administratief hoofdmedewerker dienst Planning – regie
- administratief hoofdmedewerker dienst Planning – grondbeleid
- deskundige van de dienst Overheidsopdrachten – infrastructuur
- deskundige van de dienst Planning – mobiliteit (mobiliteitsambtenaar)

- de deskundigen van de dienst Planning – milieu en duurzaamheid (milieuambtenaar en duurzaamheidsambtenaar)

Ook het schepencollege wordt steeds uitgenodigd op de planningsvergadering. De schepenen kunnen bepalen of ze de planningsvergadering bijwonen naargelang de agendapunten en bevoegdheden.

Op de planningsvergadering worden tweemaandelijks alle lopende dossiers besproken die de verschillende domeinen en diensten van afdeling Ruimte aanbelangen. De planningsvergadering formuleert degelijk beargumenteerde, objectieve adviezen aan het schepencollege. De domeinen waarover de planningsvergadering adviezen uitbrengt, zijn vaak domein- of beleidsoverschrijdend, en hebben betrekking op dossiers over ruimtelijke ordening, infrastructuur, werken, mobiliteit, milieu, duurzaamheid, vergunningen, grondbeleid... . Deze adviezen gaan naar het schepencollege.

Ook als een dossierverantwoordelijke de deskundigheid nodig heeft van de planningsvergadering, zonder dat een officieel advies aan het college noodzakelijk is, kan hij of zij punten agenderen op de planningsvergadering.

Op de planningsvergadering worden bovendien de agendapunten besproken die op de Adviescommissie Ruimte zijn geagendeerd.

## 7.2 Onderscheidingsniveau

### 7.2.1 *Milieuvriendelijk rijgedrag van het gemeentepersoneel stimuleren*

**Milieuweek 2010:** De gemeente organiseerde tijdens de milieuweek 2010 een workshop EcoDriving van Ecolife vzw voor het gemeentepersoneel en mandatarissen op 5 oktober. Met moderne rijsimulators werd hun ecologische rijvaardigheid getest tijdens een virtueel ritje met 0,1 liter brandstof (zie **bijlage ALG 2 – verslag milieuweek**).

**Elektrische voertuigen:** De gemeente Houthalen-Helchteren heeft in 2010 de elektrische stadswagen Tazzari Zero aangekocht bij de firma Ineltra Systems in Genk. De gemeente heeft in oktober bovendien de aankoop van drie elektrische scooters gegund aan dezelfde firma.

De Tazzari scoort heel goed op ecologisch vlak. Met de lithiumbatterij werkt de wagen honderd procent elektrisch, er is dan ook geen enkele uitstoot van schadelijke stoffen. De auto is licht, maar toch heel stabiel dankzij het chassis van Ferrari. De Tazzari kan 140 km afleggen tussen twee oplaadbeurten, en haalt een snelheid van 90 km/uur.

Tijdens de **personeelssportdag** op 6 juni 2010 (zie foto's onder) maakte het gemeentepersoneel officieel kennis met de elektrische wagen. Ze kregen de kans om begeleide proefritten te maken met de Tazzari en met enkele elektrische scooters. Het gemeentepersoneel kan sinds juni de Tazzari Zero reserveren voor korte dienstverplaatsingen via de Outlook-agenda.

De aankoop van de elektrische voertuigen is de volgende stap om het wagenpark van de gemeentelijke diensten duurzamer en milieuvriendelijker te maken. De gemeente vervult hiermee enerzijds een belangrijke voorbeeldfunctie om het personeel en de inwoners te sensibiliseren over duurzame mobiliteit en transport. Anderzijds draagt de gemeente bij om de eigen milieu-impact of ecologische voetafdruk te verminderen.

De gemeente heeft de aankoop van de elektrische wagen Tazzari Zero als project ingediend voor het jaar 2010. De Vlaamse overheid keurde deze projectaanvraag goed. De uitvoering van het project werd reeds gerapporteerd aan de Vlaamse overheid.

### Sportdag gemeentepersoneel 01/06/2010 – Proefritten E-voertuigen



#### 7.2.2 Sneltoets

Het schepencollege heeft in zitting van 22/02/2010 een ontwerper aangesteld voor het verbreden en verdiepen van het Mobiliteitsplan (spoor 2). De opdracht omvat het verbreden en verdiepen van het eerder goedgekeurd mobiliteitsplan van de gemeente Houthalen-Helchteren volgens de werkwijze en methodiek beschreven in het stappenplan van de Vlaamse Overheid, dep. Mobiliteit en Openbare Werken – beleid mobiliteit en verkeersveiligheid. De uitvoering van de opdracht dient te gebeuren overeenkomstig module 1 van het mobiliteitsconvenant en de resultaten van de sneltoets (PAC 28/08/2007) en rekening houdende met het bestaande mobiliteitsplan. In mei 2011 wordt de goedkeuring van het mobiliteitsplan voorzien.

De uitwerking van de kernthema's ziet er als volgt uit:

- Beschrijving van belangrijke thema's per werkdomein (ruimtelijk beleid, verkeersnetwerken en flankerende maatregelen)
- Verbreding- en verdiepingsmatrices
  - o Matrices per kernthema
  - o Matrices per beleidsdoelstelling (verkeersveiligheid, bereikbaarheid, leefbaarheid, toegankelijkheid en **milieu**)
- Relatietabellen en taakstellingen

### 7.2.3 Luchtverontreiniging door verkeer

#### 7.2.3.1 Knelpuntanalyse van luchtverontreiniging door verkeer

#### 7.2.3.2 Opmaak van een actieplan luchtverontreiniging door verkeer

Niet van toepassing.

### 7.2.4 Actieve sensibilisatie

**Gratis marktbus:** De gemeente legt elke zomer een gratis marktbus ingelegd. Deze bus reed van 16 juni tot en met 8 september. Tijdens deze periode maakten inwoners en/of vakantiegangers gratis gebruik van de marktbus in de gemeente. Een bus van De Lijn bracht hen op woensdagvoormiddag vanuit alle hoeken van de gemeente naar de wekelijkse markt op het John Cuppensplein in Houthalen-Centrum (**bijlage ALG 1 - In&Om april en mei, p. 4** en **bijlage MO 3 – Gratis marktbus**).

#### E-portemonnee:

- **Algemeen:** Met de e-portemonnee wil het gemeentebestuur milieuvriendelijk gedrag van de inwoners in de kijker zetten én op een originele manier belonen. Met de e-portemonnee kunnen inwoners punten verdienen als ze duurzame en milieuvriendelijke acties ondernemen. Deze punten dienen dan als betaalmiddel om allerlei ecologisch verantwoorde producten van de verzilverlijst te kopen. De acties waarvoor ze punten kunnen verdienen, staan vermeld op de verdienlijst. Op de verzilverlijst vinden ze alles terug wat ze met de verzamelde punten kunnen “kopen”. Rond de e-portemonnee sensibiliseerde de gemeente passief via In&Om van februari. (**bijlage ALG 1 - In&Om februari p. 9**). De e-portemonnee is bovendien een permanent item op de **website**, te raadplegen via <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/200-www/202-www.html>. Zie ook de **website** [www.e-portemonnee.be](http://www.e-portemonnee.be) > kies Houthalen-Helchteren.
- **Bandenspanningsactie:** Inwoners van Houthalen-Helchteren die tussen juli en augustus 2010 gratis hun bandenspanning lieten controleren bij 1 van de 3 deelnemende garagisten in de gemeente, kregen hiervoor 1000 punten op hun e-portemonnee gestort. Een te lage bandenspanning is niet alleen nadelig voor de veiligheid, het veroorzaakt ook een aanslag op het milieu en op de portemonnee. Met een correcte bandenspanning kan een gemiddelde automobilist jaarlijks al gauw 100 euro besparen. De schepen van milieu was aanwezig op het startmoment van de bandenspanningsactie in Hechtel-Eksel. De Bond Beter Leefmilieu stuurde over dit startmoment een persbericht naar de lokale pers. Het bericht verscheen ook in Het Belang van Limburg, De Standaard en Het Nieuwsblad (**bijlage MO 1.0 – Website bandenspanning 2010, bijlage MO 1.1 – Pers – bandenspanning 2010**).
- **NMBS-reischeques en De Lijn reistickets:** De gemeente wil via de e-portemonnee het openbaar vervoer in de kijker zetten met twee verzilveritems: inwoners kunnen voor 450 punten een NMBS-reischeque ter waarde van 5 euro kopen. Deze reischeques kunnen ze aan elk NMBS-loket gebruiken als betaalmiddel voor elk NMBS-product. Verder kunnen ze een reisticket van De Lijn t.w.v. 8 euro verzilveren in ruil voor 800 punten (**bijlage ALG 1 - In&Om februari p. 9** en permanente **webstek** <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/200-www/202-www.html> > verzilverlijst).

**Milieuweek 2010:** Op zaterdag 2 oktober organiseerde de gemeente tijdens de milieuweek voor de inwoners begeleidde proefritten met de elektrische wagen Tazzari Zero en de elektrische scooters. Hieraan gekoppeld kregen deelnemers een workshop EcoDriving van Ecolife vzw. Met moderne rijsimulators werd hun ecologische rijvaardigheid getest tijdens een virtueel ritje met 0,1 liter brandstof (zie **bijlage ALG 2 – verslag milieuweek**).

### 7.2.5 Milieuvriendelijke voertuigen

#### 7.2.5.1 Inventaris en evaluatie van het wagenpark d.m.v. programma 'Milieutoetsing Voertuigenpark' (MTV)

De inventaris van het voertuigenpark is geactualiseerd en opgeladen in het programma Milieutoetsing Voertuigenpark (MTV). De template kan worden teruggevonden als **bijlage MO 5.0 – 110103\_mtv\_vloot\_Houthalen-Helchteren**. Voor de evaluatie van het voertuigenpark, zie **bijlage MO 5.1 - MTVVoertuigenoverzicht\_Houthalen-Helchteren**.

#### 7.2.5.2 Opmaak actieplan om te komen tot een milieuvriendelijk voertuigenpark

#### 7.2.5.3 Opname milieuaspecten in bestek

#### 7.1.5.4 Resultaatsverbintenissen over de hele vloot

Niet van toepassing.

### 7.2.6 Bedrijfsvervoersplannen van de gemeente

Niet van toepassing.

## 7.3 Projecten

De gemeente heeft de aankoop van de elektrische wagen Tazzari Zero als project ingediend voor het jaar 2010. De Vlaamse overheid keurde deze projectaanvraag goed. De uitvoering van het project werd reeds gerapporteerd aan de Vlaamse overheid.

## 8. NATUUR

### 8.1 Basis

#### 8.1.1 *Bermbeheer*

Het maaien van de bermen wordt uitbesteed aan een aannemer en gebeurt in Houthalen-Helchteren volledig volgens het bermdecreet. Er wordt gemaaid langs 250 km wegen. Afhankelijk van de functie van de weg wordt 1 maal (buitengebied, vakantieoord of kerngebied) of 2 maal per jaar gemaaid. De eerste maal wordt na 15 juni gemaaid, de tweede maal na 15 september. Het maaisel wordt afgevoerd naar Eurocompost NV, dat Vlaco gecertificeerd is. De verwerkingsattesten zijn terug te vinden als **bijlage AF 1: verwerkingsattesten bermmaaisel**.

Jaarlijks wordt het bermbeheer geëvalueerd in overleg met de Gemeentelijke adviesraad leefmilieu, werkgroep Natuur. In 2010 werd een aangepast bermbeheer gevoerd in functie van het wekkertje. Dit wil zeggen dat op bepaalde plaatsen er tweejaarlijks gefaseerd gemaaid werd.

De verslagen van de werkgroep natuur en de timing van het maaien van de bermen, samen met het bermenplan wordt door de gemeente ter beschikking gehouden.

#### 8.1.2 *Streekeigen soorten*

Het aanplanten van streekeigen soorten werd onder meer gestimuleerd via de infobrochure "plant van hier". Deze brochure werd aan de infobalie gelegd voor alle geïnteresseerde inwoners.

De campagne "plant van hier" werd bovendien extra in de kijker gezet door de plantenverkoop van Natuurpunt te promoten in de gemeentelijke infokrant In&Om. Zie bijlage **ALG 1: In&Om**, editie Oktober, pagina 9.

Daarnaast worden de inwoners op een actieve manier gestimuleerd om het label plant van hier aan te kopen via de E-portemonnee: Als je plantgoed aankoopt met het kwaliteitslabel plant van hier, dan word je beloond met 50 punten per bestede euro (maximum 5.000 punten) via de E-portemonnee. Meer info over deze actie:

[http://www.bondbeterleefmilieu.be/milieuopdekaart/toon\\_lijst.php?gem=157&lijst=verdien](http://www.bondbeterleefmilieu.be/milieuopdekaart/toon_lijst.php?gem=157&lijst=verdien) .

#### 8.1.3 *Code goede natuurpraktijk*

De gemeente maakt gebruik van de code van goede natuurpraktijk bij werken in natuurgebied. Waterlopen, holle wegen, KLE's, houtkanten worden steeds in overleg met de milieudienst onderhouden. Op die manier wordt ervoor gezorgd dat het standstillprincipe gerespecteerd wordt. Bovendien wordt er een natuurvergunningenbeleid gevoerd voor werken andere dan in eigen beheer. De natuurvergunningsaanvragen worden behandeld volgens de voorgeschreven procedure door de Afdeling Ruimte, dienst vergunningen.

De natuurvergunningsaanvragen worden geadviseerd en beoordeeld, rekening houdend met volgende criteria:

- De bestaande toestand van de natuur
- De huidige toestand van de vegetaties of KLE's
- De voorgestelde herstel- en natuurontwikkelingsmaatregelen
- De abiotische elementen

Er wordt bij elke natuurvergunningsaanvraag advies gevraagd aan ANB, aan de betrokken gemeentelijke dienst (dienst Planning - milieu) en aan de Gemeentelijke adviesraad Leefmilieu. Voor de advisering door de Gemeentelijke adviesraad Leefmilieu is een aparte werkgroep opgericht, met name de Werkgroep Hinderlijke Inrichtingen. In deze werkgroep worden alle milieuvergunningsaanvragen en natuurvergunningsaanvragen uitgebreid onder de loep genomen. Het advies van de werkgroep Hinderlijke Inrichtingen wordt bij de beslissing van het schepencollege steeds voorgelegd en in acht genomen.

In het jaar 2010 werden er geen natuurvergunningen aangevraagd of verleend.

## 8.2 Onderscheidingsniveau

### 8.2.1 *Subsidiereglement*

De gemeente beschikt over een subsidiereglement voor het behouden van zwaluwnesten. In 2010 was hiervoor 800 EUR voorzien in de begroting. De inwoners van Houthalen-Helchteren die zwaluwnesten hebben en behouden krijgen hiervoor een vergoeding van de gemeente. De vergoeding bedraagt:

- Voor het instandhouden van een zwaluwkolonie van één tot drie nesten wordt een subsidie verleend van maximum 25 euro/jaar.
- Voor het instandhouden van een kolonie van vier of vijf nesten wordt een subsidie verleend van maximum 37,50 euro/jaar.
- Voor het instandhouden van een kolonie van zes of meer nesten wordt een subsidie verleend van maximum 50 euro/jaar.

Het reglement kan geraadpleegd worden op volgende link: <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/220-www/882-www.html>.

### 8.2.2 *Vorming*

Niet van toepassing.

### 8.2.3 *Deelname Dag van het Park*

Niet van toepassing.

### 8.2.4 *Aanplanten streekeigen soorten*

De gemeente plant systematisch vaste, streekeigen plantensoorten aan. Dit zowel bij de aanplant van openbaar groen als in bosgebieden. De keuze van deze planten gebeurt in overleg met de milieudienst. Bovendien worden er geen eenjarige planten op het grondgebied van Houthalen-Helchteren geplant.

Lijst van de aangeplante streekeigen soorten in 2010:

De facturen van deze aankopen worden ter beschikking gehouden.

### 8.2.5 *Inventarisatie en actieplan kleine landschapselementen*

Niet van toepassing.

## 9. BODEM

### 9.1 Basis

#### 9.1.1 *Inschakelen erkend bodemsaneringsdeskundige*

Niet van toepassing.

#### 9.1.2 *Vergunningen TOP obv code van goede praktijk*

De gemeente baseert zich voor het vergunnen van tijdelijke grondopslagplaatsen (TOP) op de code van goede praktijk.

### 9.2 Onderscheidingsniveau

#### 9.2.1 *Acties en maatregelen binnen het Vlaamse bodembeleid*

Niet van toepassing.

#### 9.2.2 *Erosiebestrijding*

Niet van toepassing.

## 10. DUURZAME ONTWIKKELING

### 10.1 Basis

#### 10.1.1 *Passieve sensibilisatie rond duurzame ontwikkeling*

##### **Duurzaam koken:**

- In het CC Casino ging de 6-delige lessenreeks “Koken op het ritme van de seizoenen” door. In het gemeentelijk infoblad In&Om verscheen hierover een aankondiging (**bijlage ALG 1 - In&Om januari, p. 8**).
- KAV Laak organiseerde in maart de cursus “Vers natuurlijk! Seizoensgebonden en duurzaam koken”. Deze aankondiging verscheen in eveneens in In&Om (**bijlage ALG 1 – In&Om februari, p.7**).
- In het CC Casino organiseerde de fairtrade trekkersgroep de workshop “Fair-Trade-bio-duurzaam-koken”. De cursisten bereidden een viergangen menu met fairtrade- en bioproducten (**bijlage ALG 1 – In&Om augustus p. 3**).

**Streek eigen producten:** In het gemeentelijk infoblad In&Om van maart en december verscheen een artikel over de streek eigen producten van Houthalen-Helchteren. Inwoners kunnen bij de Vrijtijdswinkel van Houthalen-Helchteren terecht voor een geschenkenpakket met streekproducten uit eigen gemeente, zoals Heeborrel, Ter Dolen bier, ambachtelijk hoeve-ijs, lokale honing en paté,... (**bijlage ALG 1 – In&Om maart p. 8, In&Om december p. 5**).

**De Wijers:** De Wijers is een op Vlaams niveau uniek gebied met maar liefst 1175 vijvers dat in het hart van de provincie Limburg ligt. Het is een regio met een enorme rijkdom aan biodiversiteit, landschap, cultuurhistorisch erfgoed en toeristische trekpleisters. Om de bestaande troeven te behouden en te versterken, startten 14 partners - waaronder Houthalen-Helchteren - samen het project De Wijers op. Op 12 februari 2010 ondertekenden ze allemaal de ‘Verklaring van De Wijers’. Hierdoor beloven ze onder meer samen een Masterplan uit te werken dat een optimale ontwikkeling van de streek beoogt. Dit project verscheen in verschillende media, waaronder ook in In&Om van maart (**bijlage ALG 1 – In&Om maart p.10**)

**Win een ijzeren Wekkertje:** In het kader van het project “Gemeenten adopteren Limburgse soorten” adopteerde de gemeente Houthalen-Helchteren de zeldzame sprinkhaansoort het wekkertje. Tijdens een **reizende tentoonstelling** ontdekte je vele leuke weetjes over het wekkertje. De expo hield tussen mei en oktober halt op verschillende locaties in de gemeente: bezoekerscentrum Hengelhof, CC Casino, Bib Centrum, Vrijtijdswinkel. De laatste halte was het gemeentehuis tijdens de milieukeek 2010. Inwoners die de reizende tentoonstelling bezochten maakten kans om een ijzeren wekkertje te winnen.

Dit kunstwerkje is ontworpen door ambachtslui uit Congo. Dit initiatief kon tot stand komen dankzij de vzw Kisangani. De vzw Kisangani steunt een plattelandontwikkelingsproject dat een samenwerking met dorpsgemeenschappen en scholen inhoudt. Een ander belangrijk aandachtspunt is de bescherming van het woud. Het Congobekken omvat immers één van de belangrijkste regenwouden ter wereld.

Zo krijgt het wekkertjesinitiatief een internationale tint en een duurzaamheidsluid. Want een deel van de aankoopprijs van het ijzeren wekkertje gaat naar het plattelandontwikkelingsproject van de vzw Kisangani. Lokale tussenpersoon voor de productie van het kunstwerkje was René Ngongo, een voorvechter van woudbescherming en sociale rechtvaardigheid in de Democratische Republiek Congo. Hij ontving in 2009 de Right Livelihood Award, beter bekend als de alternatieve Nobelprijs.

Over de reizende tentoonstelling verschenen enkele artikels in de media: in het infoblad In&Om, op de gemeentelijke website en in de krant HBVL. Bovendien zond TV Publiek van de lokale tv-zender TV Limburg een reportage over de expo uit (zie **bijlagen ALG 1 – In&Om mei en juni p.9, In&Om november p. 10, bijlage DO 1 – Sensi expo wekkertje, TV Publiek: <http://www.houthalen-helchteren.be/website/478-www.html>** → Uitzending 10 juli + scroll naar 2'07"). Ook tijdens de milieukeek werd promotie gevoerd rond de expo: de tentoonstelling hield tijdens de milieukeek immers halt in het gemeentehuis (voor sensi: zie verder bij milieukeek 2010).

### E-portemonnee:

- Algemeen: Met de e-portemonnee wil het gemeentebestuur milieuvriendelijk gedrag van de inwoners in de kijker zetten én op een originele manier belonen. Met de e-portemonnee kunnen inwoners punten verdienen als ze duurzame en milieuvriendelijke acties ondernemen. Deze punten dienen dan als betaalmiddel om allerlei ecologisch verantwoorde producten van de verzilverlijst te kopen. De acties waarvoor ze punten kunnen verdienen, staan vermeld op de verdienlijst. Op de verzilverlijst vinden ze alles terug wat ze met de verzamelde punten kunnen "kopen". Op TV Limburg verscheen een reportage over de e-portemonnee (zie [link http://www.tvl.be/nl/nieuws/2009-03-31/milieu-e-portemonnee/](http://www.tvl.be/nl/nieuws/2009-03-31/milieu-e-portemonnee/)). Rond de e-portemonnee sensibiliseerde de gemeente passief via In&Om van februari. (**bijlage ALG 1 - In&Om februari p. 9**). De e-portemonnee is bovendien een permanent item op de **website**, te raadplegen via <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/200-www/202-www.html> en via de **website** [www.e-portemonnee.be](http://www.e-portemonnee.be) > kies Houthalen-Helchteren.
- Actie rond het thema Duurzame Ontwikkeling: "Deelnemen aan een infosessie over Duurzame Ontwikkeling". Met deze actie kunnen inwoners 300 punten verdienen. De infosessie kan gaan over de ecologische voetafdruk, duurzaam (ver)bouwen en wonen, duurzaam energie- of watergebruik, duurzaam consumeren, duurzame mobiliteit, ... Deze actie is te raadplegen via de **website** [www.e-portemonnee.be](http://www.e-portemonnee.be) > kies Houthalen-Helchteren > verdienlijst. Zie ook de **webstek** <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/200-www/202-www.html> > klik op Verdienlijst.

**Fair Trade Gemeente:** Op 7 mei nam Houthalen-Helchteren officieel de titel van 'fairtradegemeente' in ontvangst. Het gemeentelijk infoblad In&Om editie mei berichtte uitgebreid over enerzijds het behalen van de titel. Anderzijds lichtte het artikel toe welke lokale handelaars, horecazaken, verenigingen en organisatie fair trade producten aanbieden. Deze informatie is ook als permanent item terug te vinden op de **website**, te raadplegen via <http://www.houthalen-helchteren.be/website/31-www/134-www/170-www/718-www.html>. Ook de kranten het Belang van Limburg en Het Nieuwsblad publiceerden hierover een artikel. Bovendien zond TV Publiek een reportage uit over het behalen van de titel. (**bijlage ALG 1 - In&Om mei, pag. 1 en 2, bijlage DO 4 – Pers - fairtradegemeente**). **TV Publiek:** <http://www.houthalen-helchteren.be/website/478-www.html> → Uitzending 19 juni: We zijn een fairtradegemeente (scroll naar 3').

**Fair fashion for kids:** Op zondag 3 oktober vond het evenement Fair fashion for kids plaats in het kader van **de week van de fairtrade**. Fair fashion for kids was een inspirerende namiddag voor ouders en kinderen met als hoogtepunt een fair en kids modeshow met Kobe van Ketnet, een markt waar fairtrade en duurzame kledij en speelgoed verkocht werd, waar hergebruik initiatieven een plaats kregen, kinderen iets bijleerden tijdens het educatief theater, iedereen kon smullen van sweet&fair, je kon deelnemen aan workshops zoals 'pimp je fairtrade t-shirt' of je kinderklleding kon swishen. De organisatoren van dit event waren de gemeentebesturen en fairtradetrekkinggroepen van Heusden-Zolder, Zonhoven, Beringen, Houthalen-Helchteren en Hasselt, i.s.m. FairTradeGemeenten en Oxfam wereldwinkels Limburg. Fair fashion for kids werd bekend gemaakt via folders in de wereldwinkel Houthalen-Helchteren en aan de onthaalbalies in de gemeentelijke gebouwen en via een aankondiging in In&Om editie september (zie **bijlage ALG 1 – In&Om september p. 4**).

### Milieuweek 2010:

- Algemeen: Aan de infozuilen van de onthaalbalies hing het programma van de milieuweek 2010. Ook de website en In&Om vermeldden het programma van de milieuweek 2010, die plaatsvond van 1 tot 9 oktober. De gemeente stuurde een persbericht uit en ontwierp affiches en flyers met het programma. Aansluitend verscheen ook het (foto)sfeerverslag op de website op <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/1609-www/13550-www.html>. De volgende media publiceerden een artikel over de milieuweek: LimburgActueel, Het Belang van Limburg en Het Nieuwsblad. Bovendien zond TV Publiek van de lokale tv-zender TV Limburg reportages uit.

Zie volgende bijlagen:

- o **bijlage ALG 1 – In&Om september pag. 9**
- o **bijlage ALG 2 – Sfeerverslag Milieuweek 2010**
- o **bijlage ALG 2.0 + 2.1 – flyer en affiche Milieuweek**

- **Bijlage ALG 2.3 – Persbericht Milieuweek**
  - **TV Publiek** <http://www.houthalen-helchteren.be/website/478-www.html> → Uitzending 25 september: Milieuweek 2010
  - **TV Publiek** <http://www.houthalen-helchteren.be/website/478-www.html> → Uitzending 9 oktober: fairtrade natuurwandeling (scroll naar 2'08")
  - **Bijlage DO 5 – Fair Trade Kwis brooddozen**
- Acties rond Duurzame Ontwikkeling: Tijdens de milieuweek 2010 stonden volgende activiteiten m.b.t. het thema duurzame ontwikkeling op het programma:
- Win een ijzeren Wekkertje: zie boven voor meer info over de reizende tentoonstelling en het Wekkertje.
  - Voorstelling van het project Closing the Circle en rondleiding op Eco Valley van Remo Milieubeheer nv, tijdens de begeleide wandeling en rondleiding op de domeinen van Remo op 2 oktober 2010. Het project Closing the Circle heeft als doel de afvalopslagplaats in Houthalen-Helchteren te valoriseren of te benutten. Enerzijds door herbruikbare materialen effectief te recycleren, anderzijds door de andere materialen te gebruiken voor de productie van groene stroom. Op de Remo-site wordt momenteel jaarlijks voor ruim 10.000 gezinnen elektriciteit geproduceerd.
  - Rondleiding Centrum Duurzaam Bouwen: Een ervaren gids van Centrum Duurzaam Bouwen gaf op 4 oktober uitleg over duurzaam (ver)bouwen in al zijn facetten en over de duurzame toepassingen in het gerenoveerde badhuis van de mijn Heusden-Zolder, waarin CeDuBo gelegen is. De gemeente voorzag gratis vervoer naar CeDuBo in Heusden-Zolder. Na afloop bood de gemeente elke deelnemer een (h)eerlijk hapje en drankje aan.
- Acties rond Fair Trade Gemeente: Tijdens de milieuweek 2010 organiseerde de gemeente bovendien enkele acties rond Fair Trade Gemeente i.s.m. de fair trade trekkersgroep en de gemeentelijke werkgroep Ontwikkelingshulp en armenorganisatie Warm Hart vzw:
- Boterhamdozenactie & Fair Trade quiz voor scholen: De eerstejaars leerlingen van de Filip Neri Middenschool en het Don Bosco Technisch Instituut Helchteren kregen een gratis boterhamdoos van het gemeentebestuur. De gemeente kocht de boterhamdozen aan in de Oxfam Wereldwinkel. Met een brooddoos sparen de leerlingen heel wat afval uit. Bovendien dragen de brooddozen het Fair Trade label, wat staat voor eerlijke handel. Elke leerling vond in zijn of haar brooddoos een wedstrijdformulier met een quiz over eerlijke handel. In ruil hiervoor kregen ze een (h)eerlijke traktatie in de wereldwinkel. Ze maakten ook kans om een T-shirt van kabouter Wesley te winnen.
  - Boterhamdozenactie voor gemeentepersoneel: Elk personeelslid van gemeente, politie en OCMW ontving op 5 oktober een fair trade boterhamdoos die de gemeente in de Oxfam wereldwinkel heeft aangekocht.
  - Natuurwandeling en fair trade lunch: Samen met een gids van Milieugroep de Mangelbeek maakte je op 3 oktober een natuurwandeling van de Mangelbeekvallei naar het brongebied op het militair schietveld. De laatste halte van de wandeltocht was de kunsttentoonstelling "Paddenstoelen" in het Kerkje van Laak, waar het gemeentebestuur en de fair trade trekkersgroep de wandelaars een (h)eerlijke lunch aanboden.
  - Fair Trade Boerenmarkt: op de woensdagmarkt in Houthalen-Centrum werd op 6 oktober de Fair Trade boerenmarkt georganiseerd, waarbij (h)eerlijke maar ook lokale en biologische producten werden verkocht: fair trade producten, Oxfam producten, lokale honing en melk, groenten en fruit uit de volkstuintjes van armenvereniging vzw Warm Hart.

**Duurzaam bouwadvies Dubolimborg**: De gemeente neemt sinds oktober 2010 deel aan het project "Planadvies duurzaam bouwen voor particulieren in Limburg 2010-2012". Inwoners van Houthalen-Helchteren kunnen voor 50 euro een Uitgebreid Planadvies aanvragen bij het Steunpunt Dubolimborg.

Tijdens een Uitgebreid Planadvies onderzoeken adviseurs van Dubolimborg het volledige bouwplan van de aanvrager op het vlak van duurzaam (ver)bouwen en wonen. Dankzij de deelname aan het project kunnen inwoners nu ook bij Dubolimborg terecht voor een gratis kort planadvies, de zgn. Quickscan. Tijdens een Quickscan bekijken de adviseurs van het Steunpunt in maximaal 30 minuten concrete vragen van particulieren die gaan (ver)bouwen. Ze geven – ahv (ver)bouwplan, foto's en/of concrete vragen – een mondeling antwoord op maat. De gemeente sensibiliseerde over de deelname via In&Om (**bijlage ALG 1 – In&Om oktober p.9**). Ook in het Belang van Limburg verscheen hierover een artikel (**bijlage DO 2 – HBVL Duurzaam bouwadvies**). Het planadvies duurzaam bouwen is bovendien een permanent item op de **website**, te raadplegen via [www.houthalen-helchteren.be](http://www.houthalen-helchteren.be) > Wonen > bouwen en verbouwen > duurzaam bouwen > Duurzaam bouwadvies of <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/165-www/16212-www/180-www.html>. Er waren bovendien folders en zgn. duurzame bouwadviescheques beschikbaar aan de infozuilen.

**DuwoLim lening:** De gemeenteraad en OCMW-raad hebben in oktober 2010 DuwoLim erkend als lokale entiteit (LE) i.k.v. het Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost (FRGE). Dankzij de erkenning kunnen inwoners van de gemeente een DuwoLim-lening voor energiebesparende renovatiewerken afsluiten aan een maximum intrestvoet van 2%. De lening is bedoeld voor inwoners met een bescheiden tot gemiddeld inkomen en dient voor dak-, vloer- en kelderisolatie, voor hoogrendementsglas, een nieuwe verwarmingsinstallatie.... De gemeente sensibiliseerde over de DuwoLim-lening via een folder en In&Om (**bijlage ALG 1 – In&Om oktober p.9**). Ook in het Belang van Limburg verscheen hierover een artikel (**bijlage DO 3 – HBVL DuwoLim**). De DuwoLim-lening is bovendien een permanent item op de **website**, te raadplegen via [www.houthalen-helchteren.be](http://www.houthalen-helchteren.be) > Wonen > bouwen en verbouwen > duurzaam bouwen > DuwoLim-leningen of <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/165-www/16212-www/16214-www.html>

**Infocentrum Wonen van Stebo:** in In&Om van november verscheen een artikel over de wijziging van de zitdag in de gemeente van het Infocentrum Wonen van Stebo. Hier kan de burger gratis terecht voor informatie, advies en begeleiding over alles wat te maken heeft met het verbeteren van de eigen woonsituatie (zie **bijlage ALG 1 – In&Om november p. 10**). Inwoners kunnen voor meer info over het Infocentrum Wonen ook terecht op de **website** via een permanente link onder de rubriek Wonen > Bouwen en verbouwen > duurzaam bouwen > Infocentrum Wonen of via <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/165-www/16212-www/20693-www.html>. Aan de infozuilen lagen bovendien folders over de dienstverlening van het Infocentrum Wonen.

**Infrac BouwTeams:** Duurzaam bouwen via de Infrac BouwTeams. Over dit thema sensibiliseerde de gemeente passief via folders aan de infozuilen en via In&Om van december (**bijlage ALG 1 - In&Om december p. 9**).

**Cleantech subsidies:** Op 26/03/2009 keurde de gemeenteraad het cleantech subsidiereglement goed. Dit subsidiereglement trad met terugwerkende kracht op 01/01/2009 in werking. De gemeente voorziet vanaf dan volgende premies:

- 500 euro voor de installatie van een fotovoltaïsche zonne-installatie. Deze premie wordt vanaf 01/01/2011 teruggebracht naar een maximumbedrag van 350 euro.
- 250 euro voor de installatie van een zonneboiler.
- 500 euro voor de installatie van een warmtepomp.
- 2 euro per m<sup>2</sup> toe voor dakisolatie als een geregistreerd aannemer de plaatsing uitvoert. Een doe-het-zelver ontvangt 1 euro per m<sup>2</sup> voor dakisolatie. Voor dakisolatie kan per maximum 50 m<sup>2</sup> dakoppervlakte worden gesubsidieerd.
- Voor beschermde afnemers verhoogt het gemeentebestuur elke premie met 10%.

Voor informatie omtrent de premies, alsook het subsidiereglement en de aanvraagformulieren kan de burger terecht bij de onthaalbalie in het gemeentehuis en via de dienst Planning – milieu en duurzaamheid.

Informatie over de cleantech subsidies, het subsidiereglement alsook de aanvraagformulieren voor een premie kunnen ook via de **link** <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/220-www/885-www.html> worden gedownload.

In het gemeentelijk infoblad In&Om van december werd de wijziging van de premie voor een PV-installatie toegelicht. Vanaf 1/01/2011 wordt de premie verlaagd tot een maximumbedrag van 350 euro (**bijlage ALG 1 – In&Om december p. 8**).

**Nieuw Administratief Centrum (NAC) en cleantech gemeente:** De gemeente is in september 2010 gestart met de bouw van het nieuwe administratieve centrum (werknaam NAC of NAC2012). Dit nieuwe gebouw is gelegen op het oude mijnterrein in Houthalen-Centrum en zal de gemeentelijke diensten, het OCMW, de bibliotheek en de politie huisvesten tegen de zomer van 2012. Het NAC is erop gericht om efficiënt om te gaan met natuurlijke grondstoffen zoals energie, water en materialen. De **duurzame technieken** die toegepast worden in het NAC zijn onder meer: ventilatiesysteem met warmterecuperatie, warmtepomp, betonkernactivering voor koeling, nachtventilatie, zonneboiler en PV-installatie, energiezuinige verlichting, groendak. De gemeente is echter verder gegaan dan louter het gebouw en de technieken. Ook de diensten die in het gebouw worden ondergebracht, zullen op een duurzame manier gaan werken.

De bouw van het NAC is één van de speerpuntprojecten die past in de beleidsvisie van Houthalen-Helchteren als **cleantech gemeente**. Op middellange en lange termijn wil de gemeente een nieuwe groene economie ontwikkelen en opbouwen met de uitbouw van de Cleantech Campus op het vroegere mijnterrein.

Het gemeentebestuur streeft naar een grote **betrokkenheid** waarbij inwoners, verenigingen, personeelsleden en andere partijen hun zegje kunnen doen vooraleer er keuzes worden gemaakt. Dit draagvlak wordt concreet ingevuld door de organisatie van infovergaderingen, hoorzittingen, workshops, tentoonstellingen van maquettes, suggestiebox... Zo was er op 20 november 2010 een infodag voor de inwoners. In een aantal workshops en uiteenzettingen werden de grote toekomstprojecten van de gemeente toegelicht. Ook het personeel wordt uitvoerig ingelicht over de toekomstplannen tijdens infovergaderingen (bv via [nieuwjaarsreceptie](#), interactieve workshops in kleinere groepen,...)

Er is ook een langdurige **informatiecampagne** gelanceerd, onder meer via het magazine “Hier gebeurt het”, via het gemeentelijk infoblad In&Om en via de gemeentelijke website. Inwoners, bedrijven en bezoekers zullen uitgebreid geïnformeerd worden over alles wat er staat aan te komen.

Het **sensibilisatiemateriaal** van deze campagne is gebundeld op de **deelsite “Hier gebeurt het”** van de gemeentelijke website: <http://www.houthalen-helchteren.be/website/31-www/8809-www.html>. Op deze link kunnen zowel de communicatiemiddelen (met o.a. [infobrochure](#), magazine “[Hier gebeurt het](#)”, [infodag 20/11/2010](#), [persartikelen](#), [suggestiebox](#),...) de visie en de cleantech projecten worden teruggevonden.

**Duurzame ontwikkeling:** Inwoners kunnen een artikel over Duurzame Ontwikkeling lezen op de **webstek** <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/200-www/8415-www.html>. Dit artikel is gebaseerd op het voorbeeldartikel van SLA21.

Tot slot vond de burger aan de **infozuilen** heel wat informatie over het thema Duurzame Ontwikkeling:

- “Samen op de Tandem naar een duurzaam lokaal milieubeleid” (folder)
- 5 jaar Warm Hart Houthalen-Helchteren vzw – Vereniging waar armen het woord nemen (folder)
- Doe de Bioweek 2009 (activiteitenkalender en poster)
- Open Klimathuizen (magazine, poster)

Deze informatie houdt de gemeente ter beschikking.

## 10.2 Onderscheidingsniveau

### 10.2.1 10.3.1 *De gemeente organiseert of stimuleert participatieve en sensibiliserende initiatieven voor duurzame ontwikkeling*

Niet van toepassing.

### 10.2.2 De gemeente stimuleert of ondersteunt duurzaam bouwen en wonen

De gemeente heeft actief gesensibiliseerd rond het thema duurzaam bouwen en verbouwen via volgende campagnes en projecten:

#### Milieuweek 2010:

- Rondleiding Centrum Duurzaam Bouwen: Een ervaren gids van Centrum Duurzaam Bouwen gaf tijdens de milieuweek op 4 oktober uitleg over duurzaam (ver)bouwen in al zijn facetten en over de duurzame toepassingen in het gerenoveerde badhuis van de mijn Heusden-Zolder, waarin CeDuBo gelegen is. De gemeente verzorgde gratis vervoer naar CeDuBo in Heusden-Zolder. Na afloop bood de gemeente elke deelnemer een (h)eerlijk hapje en drankje aan.
- Limburg isoleert: De provincie Limburg organiseerde in samenwerking met het Steunpunt Dubolimburg, Infrac en het gemeentebestuur de campagne 'Limburg isoleert'. De Limburgse energiecampaigned **Limburg isoleert** loopt vanaf het najaar van 2009 tot eind 2011. Met deze campagne wil de provincie Limburg isoleren promoten, zowel voor nieuwbouw als renovatie.

Bovendien wil de campagne particulieren informeren over de goede plaatsing van de isolatie, die noodzakelijk is om enerzijds een aanzienlijke energiebesparing te kunnen realiseren. Anderzijds is correct geplaatste dakisolatie de eerste belangrijke stap om een woning duurzaam te (ver)bouwen.

In het kader van deze campagne organiseerde het gemeentebestuur tijdens de Milieuweek 2010 de infosessie "Isoleren" op 7 oktober 2010. Tijdens deze infosessie kwamen de basisprincipes van isoleren, alles over isolatiematerialen en de verschillende toepassingen in dak, muur, vloer en ramen aan bod.

- Deze projecten werden aangekondigd via volgende media:
  - o **bijlage ALG 1 – In&Om september pag. 9**
  - o **bijlage ALG 2 – Sfeerverslag Milieuweek 2010**
  - o **bijlage ALG 2.0 + 2.1 – flyer en affiche Milieuweek**
  - o **Bijlage ALG 2.3 – Persbericht Milieuweek**
  - o **TV Publiek** <http://www.houthalen-helchteren.be/website/478-www.html> → Uitzending 25 september: Milieuweek 2010

**Duurzaam bouwadvies Dubolimburg**: De gemeente neemt sinds oktober 2010 deel aan het project "Planadvies duurzaam bouwen voor particulieren in Limburg 2010-2012". Inwoners van Houthalen-Helchteren kunnen voor 50 euro een Uitgebreid Planadvies aanvragen bij het Steunpunt Dubolimburg. Tijdens een Uitgebreid Planadvies onderzoeken adviseurs van Dubolimburg het volledige bouwplan van de aanvrager op het vlak van duurzaam (ver)bouwen en wonen. Dankzij de deelname aan het project kunnen inwoners nu ook bij Dubolimburg terecht voor een gratis kort planadvies, de zgn. Quickscan. Tijdens een Quickscan bekijken de adviseurs van het Steunpunt in maximaal 30 minuten concrete vragen van particulieren die gaan (ver)bouwen. Ze geven – ahv (ver)bouwplan, foto's en/of concrete vragen – een mondeling antwoord op maat. De gemeente sensibiliseerde over de deelname via In&Om (**bijlage ALG 1 – In&Om oktober p.9**). Ook in het Belang van Limburg verscheen hierover een artikel (**bijlage DO 2 – HBVL Duurzaam bouwadvies**). Het planadvies duurzaam bouwen is bovendien een permanent item op de **website**, te raadplegen via [www.houthalen-helchteren.be](http://www.houthalen-helchteren.be) > Wonen > bouwen en verbouwen > duurzaam bouwen > Duurzaam bouwadvies of <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/165-www/16212-www/180-www.html>. Er waren bovendien folders en zgn. duurzame bouwadviescheques beschikbaar aan de infozuilen.

**Duwolim lening**: De gemeenteraad en OCMW-raad hebben in oktober 2010 Duwolim erkend als lokale entiteit (LE) i.k.v. het Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost (FRGE). Dankzij de erkenning kunnen inwoners van de gemeente een Duwolim-lening voor energiebesparende renovatiewerken afsluiten aan een maximum intrestvoet van 2%. De lening is bedoeld voor inwoners met een bescheiden tot gemiddeld inkomen en dient voor dak-, vloer- en kelderisolatie, voor hoogrendementsglas, een nieuwe verwarmingsinstallatie.... De gemeente sensibiliseerde over de Duwolim-lening via een folder en In&Om (**bijlage ALG 1 – In&Om oktober p.9**). Ook in het Belang

van Limburg verscheen hierover een artikel (**bijlage DO 3 – HBVL Duwolim**). De Duwolim-lening is bovendien een permanent item op de **website**, te raadplegen via [www.houthalen-helchteren.be](http://www.houthalen-helchteren.be) > Wonen > bouwen en verbouwen > duurzaam bouwen > Duwolim-leningen of <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/165-www/16212-www/16214-www.html>

**Afschaffing belasting duurzame en milieuvriendelijke investeringen:** De gemeente heeft sinds 2008 de belasting op vergunningen voor milieuvriendelijke investeringen afgeschaft. Aan vergunningsaanvragen voor duurzame en milieuvriendelijke investeringen aan particuliere woningen zijn dus geen gemeentelijke belastingkosten meer verbonden. Hiermee wil het gemeentebestuur de toepassing van duurzame, milieuvriendelijke bouwtechnieken bevorderen. Onder milieuvriendelijke technieken wordt onder andere begrepen: geothermische warmtepompen, windturbines, kleine waterkracht-installaties, warmtekrachtkoppeling voor gebouwen, microwarmtekrachtkoppeling, zonne-energie en energie verkregen uit biomassa, vergisting, vergassing, ...

Verder beschikt de gemeente over een **informatiepunt bouwen en wonen**. Inwoners die informatie en documentatie zoeken op vlak van duurzaam bouwen en wonen, meerbepaald over sociale en ecologische premies of reducties, kunnen voor algemene vragen terecht bij de ontvangstbalie. Voor specifieke vragen worden ze doorverwezen naar de dienst Planning – milieu en duurzaamheid.

Om een goed advies rond duurzaam bouwen en wonen te kunnen geven, heeft de duurzaamheidsambtenaar in 2010 enkele doorgedreven opleidingen gevolgd waarin ook het thema duurzaam bouwen aan bod kwam:

- Opleiding “energiecoördinator voor openbare besturen, social profit en onderwijsinstellingen” van Escala. Deze opleiding vond plaats op 11/10, 19/10, 25/10, 9/11 en 16/11 van 9 tot 12 uur en van 13 tot 16 uur in Gent.
- Workshops (3) EPB (provincie Limburg): Dubolimburg gaf in 3 workshops op 21/01, 04/02 en 25/02 alle uitleg en achtergrondinfo bij de vernieuwde regelgeving op het vlak van EPB, subsidies en de communicatie van deze nieuwe regels met de burger (loketwerking).
- Opleidingsdag Duurzaam Bouwen: op 29/04 gaf Dubolimburg i.s.m. met dienst Wonen van de provincie Limburg de Opleidingsdag Duurzaam Bouwen. Deze opleiding was een doorgedreven, intensieve eendagscursus op maat van gemeenten en hun noden waarbij vragen van inwoners de basis vormden van de cursusinhoud.

Daarnaast worden inwoners van Houthalen-Helchteren doorverwezen naar het **Infocentrum Wonen van Stebo vzw**. Ze kunnen er gratis terecht voor informatie, advies en begeleiding over alles wat te maken heeft met het verbeteren van de eigen woonsituatie.

De diensten van het Infocentrum Wonen worden aan de inwoners bekend gemaakt via folders aan de infozuilen, via het gemeentelijk infoblad In&Om (**bijlage ALG 1 – In&Om november p. 10**) en via een permanente link op de **website** onder de rubriek Wonen > Bouwen en verbouwen > duurzaam bouwen > Infocentrum Wonen of via <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/165-www/16212-www/20693-www.html>

De gemeente heeft met Stebo vzw een samenwerkingsovereenkomst en bekostigt via een jaarlijkse toelage de dienstverlening van Stebo aan de burgers van Houthalen-Helchteren. De medewerkers van Stebo houden elke dinsdag spreekuur in het Sociaal Huis van het OCMW Houthalen-Helchteren en elke donderdag in het buurthuis van Meulenberg.

Het Infocentrum Wonen staat in voor adviesverlening mbt het thema Wonen. Kenmerkend is het feit dat bij elke vraag gestreefd wordt naar een zo integraal mogelijk advies. Wanneer mensen gaan verbouwen zal niet alleen stilgestaan worden bij de mogelijke premies waarop men eventueel aanspraak kan maken, maar wordt ook gekeken naar stedenbouwkundige aspecten zowel mbt de woning an sich als tot de omgeving, duurzaamheid, kostprijs van de plannen, de functionele en energetische indeling van de woning, enz.

De adviesverlening gebeurt zowel via een loketwerking als via bezoeken ter plaatse. Door deze huisbezoeken kan de situatie ter plekke goed worden ingeschat, gedetailleerd advies geformuleerd maar ook specifieke aandachtspunten, zowel op ruimtelijk vlak als naar duurzaamheidsaspecten. Aan bewoners met concrete verbouwingsplannen kan eveneens een energie-audit worden aangeboden.

Het energierapport geeft informatie over het energiegedrag van de woning. Zowel de kwaliteit van de thermische isolatie, het energetisch rendement van het verwarmingssysteem als de productie van sanitair warm water wordt hierin geëvalueerd. Daarnaast worden ook de energiebesparende maatregelen betreffende de verlichting en het gebruik van elektrische apparaten toegelicht. Op basis van dit rapport bespreekt de technisch adviseur welke bouwkundige en installatietechnische maatregelen mogelijk en wenselijk zijn om de energiehuishouding in de woning te verbeteren. Tevens worden ook de premies en fiscale voordelen toegelicht, eventueel de aanvraagdossiers volledig opgemaakt.

De dienstverlening vanuit het Infocentrum Wonen wordt ook mee ondersteund door andere activiteiten die door Stebo worden uitgevoerd op verzoek van andere opdrachtgevers. De distributienetbeheerder Infrac heeft de uitvoering van de energiescans in Limburg aan Stebo toevertrouwd. Via deze weg worden jaarlijks 2% van de huishoudens bereikt, ook in de gemeente Houthalen-Helchteren.

Stebo werd in 2009 door de Provincie Limburg bovendien aangezocht om de Limburgse isolatieteams (initiatieven in de sociale economie) te coördineren. Deze opdracht kadert in de Limburgse isolatiecampagne en deze op haar beurt in de Vlaamse beleidsobjectieven 2020. De Provincie achtte het wenselijk om binnen deze campagne een 'sociaal spoor' te ontwikkelen, zodoende ook mensen uit de kansengroepen kunnen worden aangezet om initiatieven te nemen inzake duurzaamheid, t.t.z. isoleren. In dit kader zal in collectief verband worden gewerkt en gemobiliseerd, vnl. in sociale woonwijken. Het Infocentrum Wonen zal hieraan een bijdrage leveren binnen de gemeente.

In overleg met de gemeente organiseert het Infocentrum Wonen ook infomomenten voor het brede publiek of specifiek naar bepaalde doelgroepen waarop het thema 'duurzaamheid' telkens aan de orde komt.

### *10.2.3 De gemeente stimuleert of ondersteunt het maatschappelijk verantwoord ondernemen*

De gemeente heeft verschillende participatieve initiatieven georganiseerd waaraan bedrijven en omwonenden hebben deelgenomen. Hierin hadden de deelnemende bedrijven een ecologische en sociale rol:

**Milieuweek:** Tijdens de milieuweek organiseerde de gemeente in samenwerking met Group Machiels, uitbater van Remo Milieubeheer nv, en de boswachters van ANB op 2 oktober een begeleide natuurwandeling op de domeinen van Remo. Remo Milieubeheer stelde er bovendien het project Closing the Circle voor en gaf de wandelaars een rondleiding op Eco Valley. Tijdens de rondleiding maakten bezoekers en omwonenden kennis met de activiteiten van Remo, een opslagplaats voor industriële afvalstoffen in Houthalen-Helchteren. Op de Remo-site lopen twee milieusparende activiteiten: de zuivering van water in een van de meest geavanceerde waterzuiveringsstations in Europa en de productie van groene stroom. De Group Machiels wil in de toekomst op de site het 'Closing the Circle'-project te realiseren. Dit project is een voorstel om de afvalopslagplaats van Remo Milieubeheer nv te valoriseren door materialen maximaal te recyclen en de recyclageresidu's om te zetten in groene stroom en warmte. Op de Remo-site wordt momenteel jaarlijks voor ruim 10.000 gezinnen elektriciteit geproduceerd. Na de realisatie van dit project wordt het volledige terrein duurzaam natuurgebied. Omwonenden van de Remo-site werden actief betrokken bij deze actie van de milieuweek: Remo stuurde hen immers een uitnodiging om deel te nemen aan de activiteit.

Het activiteitenverslag van de Milieuweek kan worden teruggevonden in **bijlage ALG 2 – Verslag Milieuweek 2010**. Zie ook **bijlage ALG 2.1 - Flyer\_a4** en op de **webstek** <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/1609-www/13550-www.html>

**Oxfam Wereldwinkel:** M.b.t. projecten in de ontwikkelingssamenwerking steunt de gemeente de Oxfam Wereldwinkel in Houthalen-Helchteren. De huur en andere vaste kosten zijn de laatste jaren fel toegenomen waardoor het voortbestaan van de winkel in gevaar kwam. Daarom heeft de gemeente

de wereldwinkel een gratis locatie aangeboden in Vredelaan 36. Door het wegvallen van de financiële druk, kan de wereldwinkel zich verder en beter toeleggen op zijn informatieve en educatieve taak. De nabijheid van de bibliotheek is bovendien een bijkomend voordeel. De bibliotheekbezoekers springen al vlugger de winkel binnen en de bib is een sterke partner voor de organisatie van educatieve activiteiten. Kortom, met dit gebaar geeft het gemeentebestuur het Zuiden en zijn vraag naar rechtvaardigheid en solidariteit, een permanente plaats in het straatbeeld van onze gemeente.

**Fair Trade Gemeente:** Op 7 mei 2010 nam Houthalen-Helchteren officieel de titel van 'fairtradegemeente' in ontvangst. In 2007 namen de gemeentelijke Werkgroep Ontwikkelingssamenwerking, de Oxfam Wereldwinkel en het gemeentebestuur het initiatief om van Houthalen-Helchteren een fairtradegemeente te maken. Op 16 april 2008 werd door de schepen van ontwikkelingssamenwerking de aftrap van de voorbereidingsfase gegeven en werd de 'fair trade trekkersgroep' officieel geïnstalleerd. Twee jaar later is de titel een feit. De trekkersgroep telt acht leden, allen inwoners van Houthalen-Helchteren. Dit zijn vrijwilligers van de wereldwinkel, leden van WOSHH en leden van de armenvereniging vzw Warm Hart. Deze vzw is een vereniging waar (kans)armen het woord nemen.

In 2010 kwam de trekkersgroep op geregelde tijdstippen samen. Tijdens deze vergaderingen wordt o.a. de stand van zaken mbt de zes Fair Trade criteria besproken. De leden van de trekkersgroep overlopen er onder meer het overzicht met de horecazaken, winkels, bedrijven, scholen, verenigingen, kerken en andere organisaties in Houthalen-Helchteren en spreken af welk lid contactpersoon wordt. Elke contactpersoon spreekt persoonlijk af met de verantwoordelijke van de zaken of organisaties om hen te overtuigen zich achter het Fair Trade gedachtegoed te scharen en Fair Trade producten te promoten en verkopen. Verder worden er proefpakketten op maat geleverd (bvb. winkel- of horecapakketten, kamppakket voor jeugdverenigingen, scholenpakketten,...). Als de betrokkenen overtuigd zijn, ondertekenen ze de "verklaring op eer" en ontvangen ze een promopakket met affiches "Ik ben verkocht", folders, etc. Bij vragen of opmerkingen kunnen ze altijd terecht bij hun contactpersoon van de trekkersgroep.

Verder onderneemt de trekkersgroep allerlei acties en initiatieven samen met vrijwilligers en leden van de adviesraden, lokale handelzaken, verenigingen en scholen. In 2010 hebben de betrokkenen tal van activiteiten in de gemeente georganiseerd. De trekkersgroep werkt ook intern samen met de gemeentelijke diensten. Zo organiseerde de gemeente i.s.m. hen tijdens de milieukeek 2010 de gratis Fair Trade lunch na de begeleide natuurwandeling in de Mangelbeekvallei. Ze organiseerden bovendien de Fair Trade boerenmarkt tijdens de milieukeek en de boterhamdozenactie met fair trade quiz voor de scholen (zie **bijlage ALG 2 – Verslag Milieukeek 2010** of op de **webstek** <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/1609-www/13550-www.html>)

De trekkersgroep wordt in haar werking actief ondersteund door de gemeente. De werkgroep wordt actief bijgestaan door een ambtenaar van de dienst Welzijn. Enerzijds draagt de ambtenaar zelf bij tot het verwerven van de titel door verenigingen, inwoners en bedrijven aan te spreken om fair trade producten aan te bieden. Anderzijds zorgt ze voor logistieke ondersteuning: ze is de organisator en notulist van de vergaderingen, ze voorziet vergaderruimte, ze reserveert publicatieruimte in het infoblad, organiseert i.s.m. de dienst communicatie de persmomenten enz. Tevens is de duurzaamheidsambtenaar aanwezig op de vergaderingen. De trekkersgroep krijgt bovendien financiële steun van de gemeente: er wordt jaarlijks een budget in de begroting ter beschikking gesteld om de werking van de werkgroep te garanderen. De gemeenteraad keurde in december 2010 de toelagen goed voor solidariteitsinitiatieven. Voor de werkgroep "Ontwikkelingssamenwerking" werd een bedrag voorzien voor de werking van de trekkersgroep FairTradeGemeente.

Daarnaast hield de gemeente in haar aankoopbeleid rekening met sociale aspecten:

**Eerlijke fruitsap en wijn:** De gemeente koopt bij Oxfam Wereldwinkel alle fruitsappen en wijn aan voor recepties en vergaderingen.

**Eerlijk koffie:** Het schepencollege besliste in maart 2009 om Fair Trade koffie aan te kopen die in alle gemeentelijke instellingen wordt ingeschonken, zowel voor recepties en vergaderingen, als voor het gemeentepersoneel.

**Fair Trade brooddozen:** In het kader van de brooddozenactie worden ook de Fair Trade brooddozen bij de Wereldwinkel aangekocht. Bedoeling van deze actie is dat alle leerlingen van het 1<sup>ste</sup> jaar secundair onderwijs in Houthalen-Helchteren jaarlijks tijdens de milieukeek een brooddoos krijgen van de gemeente. Ook het personeel van gemeente, OCMW en politie kreeg in 2010 een fair trade boterhamdoos van de gemeente (**bijlage ALG 2 – Verslag Milieukeek 2009**).

**(h)eerlijk geschenkzakje:** Tijdens de milieukeek 2010 kreeg elke deelnemer na elke wandeling een BioBag geschenkzakje met een Fair Trade koek of zakje snoep en Fair Trade sinaasappelsap. De fair trade hapjes en drankjes kocht de gemeente aan bij de Oxfam Wereldwinkel.

Het BioBag zakje is een volledig composteerbare draagtas met maïszetmeel als belangrijkste grondstof. Het productieproces van deze draagtas is erg energiezuinig in vergelijking met de traditionele plasticproductie. Daarnaast gebeurt de bedrukking met milieuvriendelijke inkt (zie **bijlage DO 6 – (h)eerlijk geschenkzakje**).

**Geschenkmand Lekker Limburgs:** de gemeente bood elke vrijwilliger die zich had ingezet tijdens de milieukeek 2010, als dank een geschenkmand van Lekker Limburgs aan. Lekker Limburgs is een winkel gevestigd in Hasselt en biedt een ruim assortiment van Limburgse streekproducten aan. Lekker Limburgs is tevens de regionaal begeleider van streekproduct.be (zie ook [www.lekkerlimburgs.be](http://www.lekkerlimburgs.be) en [www.streekproduct.be](http://www.streekproduct.be)).

#### *10.2.4 De gemeente stimuleert of ondersteunt initiatieven met betrekking tot duurzame ontwikkeling in een Noord-Zuidcontext*

De gemeente heeft een tentoonstelling georganiseerd waarbij gewezen wordt op verbanden tussen de leefwijze in de geïndustrialiseerde landen en problemen in ontwikkelingslanden, en de verwevenheid van ecologische, sociale en economische problemen op mondiaal vlak:

**Win een ijzeren Wekkertje:** In het kader van het project “Gemeenten adopteren Limburgse soorten” adopteerde de gemeente Houthalen-Helchteren de zeldzame sprinkhaansoort het wekkertje. Tijdens een **reizende tentoonstelling** ontdekte je vele leuke weetjes over het wekkertje. De expo hield tussen mei en oktober halt op verschillende locaties in de gemeente: bezoekerscentrum Hengelhof, CC Casino, Bib Centrum, Vrijtijdswinkel. De laatste halte was het gemeentehuis tijdens de milieukeek 2010. Inwoners die de reizende tentoonstelling bezochten maakten kans om een ijzeren wekkertje te winnen.

Dit kunstwerkje is ontworpen door ambachtslui uit Congo. Dit initiatief kon tot stand komen dankzij de vzw Kisangani. De vzw Kisangani steunt een plattelandontwikkelingsproject dat een samenwerking met dorpsgemeenschappen en scholen inhoudt. Een ander belangrijk aandachtspunt is de bescherming van het woud. Het Congobekken omvat immers één van de belangrijkste regenwouden ter wereld.

Zo krijgt het wekkertjesinitiatief een internationale tint en een duurzaamheidsluid. Want een deel van de aankoopprijs van het ijzeren wekkertje gaat naar het plattelandontwikkelingsproject van de vzw Kisangani. Lokale tussenpersoon voor de productie van het kunstwerkje was René Ngongo, een voorvechter van woudbescherming en sociale rechtvaardigheid in de Democratische Republiek Congo. Hij ontving in 2009 de Right Livelihood Award, beter bekend als de alternatieve Nobelprijs (zie het verslag van de milieukeek op de **website** <http://www.houthalen-helchteren.be/website/163-www/199-www/1609-www/13550-www.html> en zie **bijlagen ALG 1 – In&Om mei en juni p.9, In&Om november p. 10, bijlage DO 1 – Sensi expo wekkertje**).

#### *10.2.5 De gemeente organiseert of ondersteunt projecten in verband met educatie voor duurzame ontwikkeling*

Niet van toepassing.

#### *10.2.6 Vlaams implementatieplan educatie voor duurzame ontwikkeling*

Niet van toepassing.